

INSTITUT ZA IZUČAVANJE RELIGIJE

POZVANI U ŽIVOT

Naziv djela:
Pozvani u život

Priređivač:
Pavle Simović

Izdavač:
Institut za izučavanje religije
www.religija.me

Dizajn korica:
Tijana Tajić

Štampa:
„Donat Graf“ Beograd

Prvo izdanje, 2024. godine

Sadržaj

1. SMISAO ŽIVOTA	5
2. RAZLIKOVANJE ISTINE	27
3. BOŽJI POREDAK ŽIVOTA I DEFINICIJE	38
4. ZAROBLJENICI GRIJEHA I SMRTI	45
5. JEDINSTVENA DOBRA VIJEST	52
6. PROMJENA SMJERA	65
7. ŠTA SE PROMIJENILO A ŠTA JOŠ NIJE?	69
8. ZNANJE O BOGU I TEMELJI VJERE	76
9. IZGRADNJA KARAKTERA I POSVEĆENJE	87
10. ISTRAJNOST	95
11. BORBA ZA AUTENTIČNU VJERU	99
12. KONAČNA NAGRADA: VJEČNI ŽIVOT	106

Pozvani u život

POGLAVLJE 1.

Smisao života

Smisao života ili odgovor na pitanje „U čemu je smisao života“ odnosi se na značaj življenja ili postojanja uopšte. Mnoga srodna pitanja uključuju: „Zašto smo ovdje?“, „Šta je život?“ ili „Koja je svrha postojanja?“. Postoji veliki broj predloženih odgovora na ova pitanja sa različitih kulturnih i ideoloških gledišta. Traganje za značajem života proizvelo je mnogo filozofskih, naučnih, teoloških i metafizičkih spekulacija tokom istorije. Različiti ljudi i kulture vjeruju različitim stvarima za odgovor na ovo pitanje. Smisao života, kako ga tumačimo, proizilazi iz filozofske i religijske kontemplacije i naučnih istraživanja o postojanju, društvenim vezama, svjesnosti i sreći.

Zašto uopšte postavljamo ovo pitanje? Naravno, najvažniji razlog je da saznamo istinu da li smo nastali nizom slučajnosti, kako to predlaže teorija evolucije, ili postoji Stvoritelj. Nije svejedno kako ćemo živjeti ako nismo raščistili s tim pitanjem. Možemo cio život da budemo usmjereni na pogrešan cilj ako Bog ne postoji. Isto tako, ako Bog postoji a mi negiramo njegovo postojanje, naš život neće imati čvrst temelj pa ćemo živjeti isprazno i završiti kao ljudi promašenog života. S druge strane, ako vjerujemo da Boga ima a on ne postoji, živjeli bismo u iluziji.

Ako nema Boga, naš život bi bio besmislen. Sve što radimo bilo bi uzaludno jer se naš život na kraju ipak završava

smrću, našim nestankom.

U suštini naš izbor se svodi na ateizam ili religioznost.

Postoje dvije vrste ateizma: 1) svjesni ateizam, gdje ljudi najčešće ne žele ni da čuju argumente za Božje postojanje, kao da se boje odgovora koje bi dobili; i 2) nesvjesni ateizam, koji se dobija ateističkim obrazovanjem, odrastanjem u okolini gdje je religija ocrnjena i odbačena.

I religiozne ljude takođe bismo mogli podijeliti na dvije grupe: 1) iskreni vjernici koji cijelim srcem traže Boga i žele znati objektivnu istinu kakva jeste; i 2) lažni vjernici koji religiju koriste za svoje sebične ciljeve (bogaćenje, vladanje ljudima, zadovoljavanje izopačenih želja, i sl.).

Tako se sve svodi na dvije osnovne teze:

1. Život je u početku nastao od živog Bića.
2. Život je u početku nastao od nežive materije.

Odgovor broj 2, da je život nastao od neživog odnosno od mrtve materije danas je najprihvaćeniji u zvaničnoj nauci. Međutim, odmah pada u oči da je on u potpunoj suprotnosti sa prirodnim zakonima. Iako svuda oko nas živa bića nastaju od živih bića, a i Pasterov zakon govori o tome da „živo nastaje samo od živog“, „ljudi od nauke“ tvrde upravo suprotno. To je potpuno nerazumna tvrdnja, jer najprostiji živi sistem neporedivo mnogo puta je složeniji od bilo kog neživog sistema koji ne nastaje slučajno.

Ljudi često postavljaju pitanje: „Šta je starije: Kokoška ili jaje?“ Međutim, takvi obično ne žele da zađu u dublje razmišljanje, već lakonski konstatuju da to „niko ne može znati“. Međutim, odgovor na pitanje: „Šta je starije: kokoška

ili jaje?“, sam se nameće. Ako insistirate da je prvo nastalo jaje pa kokoška, moraćete odgovoriti na pitanje kako to da je jaje bilo oplodeno i ko ga je oplodio. No korake unazad do „(samo)nastajanja“ jajeta ne bismo mogli da zamislimo kao realnost ni pomoću najfantastičnije evolucionističke maše.

Dakle, logika nas vodi do vrlo očiglednog zaključka da su prvo morala nastati potpuno funkcionalna stvorenja sposobna za život i dalju reprodukciju.

Ateisti kažu: nije dokazano da Bog postoji, to je vjerovanje, a potrebne su činjenice. Međutim, Božje postojanje ne može da se dokaže kao neka matematička formula. Niko ne može da dovede Boga i pokaže nam ga, jer mi kao stvorenja ne možemo da utičemo na Božje postupke. Čak i kada bi nam neko pokazao Boga, tada bi se samo povećao broj vjernika iz straha od kazne, a broj iskrenih vjernika ostao bi isti. Isto tako, nijedan ateista ne može da dokaže da Boga nema.

Pošto ne možemo da dokažemo sa apsolutnom sigurnošću da li Bog postoji ili ne postoji, onda možemo samo da razmatramo koji od ova dva koncepta bolje obuhvata činjenice, ili čije vjerovanje je bolje argumentovano, vjerovanje ateiste ili vjernika. Ako se nađe jedna slaba tačka ateizmu (negiranju Boga) ili teizmu (vjerovanju u Boga), to nije apsolutni dokaz da je druga strana ispravna, nego treba vidjeti u koju teoriju se uklapa više činjenica.

ESTETIKA I LJEPOTA

Estetika, ljepota u prirodi, predstavlja jak argument protiv ateizma, jer u prirodi postoji ljepota koja nema svrhu

opstanka u prirodi ili funkcionalnu prednost, nego je tu samo da bi ugodila našim čulima. Stvari su lijepe, bez neke njima svojstvene potrebe. Otkuda to?

POREDAK U SVEMIRU

Dizajn koji postoji u prirodi u mnogim sferama svojim savršenim funkcionisanjem ukazuje da je morao neko da unese red, poredak u svemir. Kartu zvjezdanog neba, koja je kopija stvarnog stanja na nebu, astronom ne bi mogao da napravi slučajnim stavljanjem tačkica na papir. Zato je logično zaključiti da ni same zvijezde na nebu nisu mogle ni iz čega da se poređaju u skladan raspored. Od atoma do beskraja, svuda postoji red. Ako postoji časovnik koji pokazuje tačno vrijeme, to ukazuje pa postoji časovničar koji ga je napravio, a ne da je časovnik koji pokazuje tačno vrijeme nastao slučajnim procesima. Na osnovu ove analogije možemo da zaključimo da sklad koji postoji u svemiru dokazuje da postoji Stvoritelj svemira koji je materiju doveo u red.

ZAKONI U PRIRODI

Zakon je pojava u prirodi koja funkcioniše uvijek na isti način. Ako je svijet nastao slučajno, pojave u prirodi bi se povremeno slučajno događale, a nekad ne bi. Kada se nešto dešava uvijek na isti način, to zahtijeva um, to jest osobu koja je to uredila – zakonodavca. Naučnici samo objašnjavaju kako neki zakon funkcioniše, ali ne mogu da objasne kako puka slučajnost u prirodi stvara zakone. Kad neko kaže da je svijet nastao slučajno, to je vjerovanje, a ne naučna tvrdnja.

Nastanak svijeta ne može da se objasni današnjim prirodnim zakonima. Prirodni zakoni danas ne dozvoljavaju spontani, slučajni nastanak života, niti novih vrsta. Ako život, nove vrste i organizovana materija ne nastaju u današnjim uslovima, onda je sve to nastalo na natprirodan način. Sve je stvorio neko ko je iznad prirodnih zakona, ko im ne podliježe nego ih je postavio.

DOKAZI ZA MLADU PLANETU

Ovo je lista prirodnih fenomena koji su u sukobu sa evolucionom idejom da su Zemlja i Svemir stari više milijardi godina. Svaki ukazuje na maksimalnu moguću starost koja je mnogo manja od pretpostavljene evolucione starosti. Postoji mnogo više dokaza u zemljinoj geologiji, biologiji, paleontologiji, pa čak i astronomiji, da naša planeta nije toliko stara koliko evolucionisti očekuju na osnovu svojih pretpostavki.

Dokaz br. 1: Vrlo mali sediment na morskom dnu.

Dokaz br. 2: Savijeni slojevi stijena. U mnogim planinskim područjima slojevi stijena debljine hiljade stopa savijeni su i presavijeni bez loma. Kako se to može dogoditi ako su odvojeno položeni stotinama miliona godina i već stvrdnuti?

Dokaz br. 3: Očuvani fosilni ostaci ili čak očuvano meko tkivo u fosilima.

Dokaz br. 4: Brzo opadajuće magnetsko polje Zemlje.

Dokaz br. 5: Helijum u radioaktivnim stijenama.

Dokaz br. 6: Ugljenik-14 u fosilima, uglju i dijamantima.

Dokaz br. 7: Vrlo malo soli u moru.

Dokaz br. 8: DNK u „drevnim“ bakterijama.

Dokaz br. 9: Komete kratkog vijeka.

Dokaz br. 10: Paradoks mladog slabog Sunca i dob Sunčevog sistema.

SLUČAJNOST?

Ako nije Bog taj koji je stvorio i organizovao milijarde ćelija u ljudskom organizmu, onda je to uradila slučajnost. Na primjer, kako je nastao genetski kod, čitava serija gena u kojima su zapisane naše osobine (složena informacija)?

Ako sve oko mene nastaje slučajno, onda je i moj um nastao slučajno. Onda i moje misli nisu istinite, jer ja onda samo slučajno mislim baš ovako. Ako je moj um nastao slučajno, onda ni u šta više ne bih bio siguran. Dakle, možemo da zaključimo da je neko razumniji od nas morao da unese sklad u naš mozak.

SLOŽENOST ŽIVOTA

I najmanji oblik života je složeniji od bilo čega što je čovjek stvorio. Protein sadrži 50 do 10.000 aminokisjelina poređanih po tačnom redosledu. Mogućnost slučajnog formiranja jednostavnog proteina od samo 50 aminokisjelina je $1:10^{65}$ (65 nula iza jedinice!), a pritom je samo jedna kombinacija ispravna. To je praktično nemoguće, a svaka ćelija sadrži 10^{14} proteina! Jednostavan gen u ćeliji sadrži oko 400 aminokisjelina poređanih po određenom redu. Kolika je vjerovatnoća da će gen nastati slučajno? Kao kad bi majmun sjeo za pisaću mašinu i pokušao da otkuca kombinaciju od 400 slova. Vjerovatnoća je $1:10^{130}$, ali i za tako malu vjerovatnoću

potrebno je živo biće – majmun. Sama mašina to nikad ne bi otkucala sama. Vjerovatnoća da kompletan čovjek nastane slučajno manja je nego da majmun slučajno otkuca na pisačkoj mašini sve knjige u biblioteci.

NESVODIVA SLOŽENOST ŽIVIH ORGANIZAMA

Jedan od mnogih naučnih dokaza protiv neo-darvinističke evolucije uključuje koncept nesvodive složenosti. Mikrobi, biljke, gljive, životinje i ljudska bića imaju tijela koja se sastoje od izuzetno složenih mikroskopskih mašina. Različiti djelovi biološke ćelije međusobno su zavisni. Odnosno, svaki dio ćelije zavisi o svim ostalim djelovima ćelije kako bi pravilno funkcionisao. Uklonite bilo koji bitni dio i ćelija će umrijeti. Dakle, ćelija nije samo složena; **ona je nesvodivo složena.**

Nesvodiva složenost uvijek je rezultat mentalnog procesa svjesnog planiranja. Prema tome, do nesvodivo složenih sistema ne može doći bezumni, evolucijski proces u kojem se svaki dio dodaje jedan po jedan u već funkcionalni sistem. To je zato što sistem ne funkcioniše ako svi bitni djelovi već nisu tamo. Bez svih ovih djelova organizam umire.

Prirodna selekcija nema predviđanja. Ne čuva osobine koje bi mogle postati korisne u budućnosti, nakon što se razviju i druge ko-zavisne osobine. Ne, to se odnosi na uspjeh organizama koji imaju korisne osobine odmah, a smanjenje ili uklanjanje organizama koji nemaju korisne osobine sada. Iz tog razloga, **prirodna selekcija ne može objasniti bilo koji nesvodivo složen sistem.**

Biblijsko stvaranje je istinito – sva živa bića su kao genetski „prototipovi“ stvorena potpuno funkcionalna, sposobna za život i dalju reprodukciju!

SVRHovitost

U prirodi postoji svrhovitost, cilj, smisao u ponašanju životinja i biljaka, koji ukazuje da je neko biće van bezlične, neinteligentne prirode moralo da unese svrhu u ponašanje živih bića. Mnoge neinteligentne životinje čine nešto što zahtijeva znanje koje nisu mogle same da razviju.

INSTINKTI

Da li instinkti mogu da ukažu na pitanje našeg porijekla? Da li smo nastali „srećnom slučajnošću“ kako tvrde evolucionisti, ili je neophodno kreativno Biće da stvori svijet, život, prirodu i da unese poredak u zakone (pravila ponašanja)?

Instinkti su nenaučeno, urođeno ponašanje kod živih bića. Zasnovani su na genetskoj informaciji, koja je vrlo komplikovana, vrlo precizna i neophodna za preživljavanje. Kako to da instinkti funkcionišu savršeno, bez greške, ako su nastali slučajno?

Živa bića ne kontrolišu instinkte svojim razumom. Sve ovo se dešava automatski, po programu, bez uticanja svijesti. Pošto živa bića ne utiču na taj program, ne može se reći ni da su ga sami razvili. Pošto razum i svijest nemaju udijela u funkcionisanju instinkata, logično je da biće koje ima instinkt nije samo stvorilo ili razvilo taj instinkt.

Postoje razne vrste instinkata kao što su migracijski

instinkti, instinkti za navigaciju, instinkt gniježđenja, instinkt sparivanja, materinski instinkt, prepoznavanje opasnosti...

Zaključci su jasni:

1. Instinkti su životno važni za **opstanak**: ko ih nema, umire.

2. Oni moraju biti savršeno precizni već u prvoj generaciji, a to se slučajno ne događa, nego je precizno kodirano u genima.

3. Slučajne promjene u genima kvare, ili brišu postojeću informaciju.

4. Svaka vrsta ima svoj identitet, koji je odvaja od ostalih vrsta.

5. Sve je to dio jednog sveopšteg plana koji je neko napravio i stavio u funkciju.

6. Informacija mora doći od inteligentnog izvora, a slučajan nastanak inteligencije je suprotan logici.

7. Logično je da postoji Tvorac – Bog, čiji rad karakteriše poredak i preciznost.

RAST POPULACIJE I RASPON LJUDSKE ISTORIJE

Danas [2024] na Zemlji ima gotovo 8 milijardi ljudi. Statistički podaci o stanovništvu otkrivaju da bi od Potopa (prije oko 4.500 godina) sada trebalo biti oko 6-7 milijardi ljudi, čak i po konzervativnoj stopi koja se udvostručuje samo svakih 150 godina. Proučavanje populacione statistike ukazuje da čovjek nije postojao do prije nekoliko hiljada godina. Ako bi čovjek postojao samo 50.000 godina Zemlja bi postala prezašćena ljudima odavno, i izvori bi bili iscrpljeni.

Ukratko, populaciona statistika, kao i ljudska genetika

podržavaju biblijski pogled na ljudsku istoriju, a veoma se suprote evolucionom scenariju.

Ovo su u najkraćem samo neki razumni argumenti u korist postojanja Tvorca ili Boga.

KAKO SE BOG OTKRIVA LJUDIMA?

S obzirom na činjenicu da u svijetu postoji više različitih religija, sledeće važno pitanje je kako prepoznati Božje validno otkrivenje čovječanstvu. Naravno nije logično pretpostaviti da smo stvoreni a da Stvoritelj ostaje pasivan ili potpuno nezainteresovan za svoju tvorevinu. To znači da bi nam Tvorac morao dati objektivne informacije o sebi, našoj svrsi postojanja, pa čak i budućnosti. Drugim riječima, otkrivenje koje bi zaista došlo od takvog Bića ne bi bilo proizvod ljudske filozofije, špekulacija i želja. Religija po mjeri čovjeka sama po sebi bila bi nepouzdana pošto čovjek očito ima moralni problem i ograničenu percepciju i sposobnosti.

Postoji samo jedna Knjiga koja može izdržati provjeru autentičnosti kao Božje otkrivenje čovječanstvu. To je Biblija ili kako se još naziva Sveto pismo.

Najbitniji dokaz da je Biblija Božija Riječ, pored tačnosti Biblije (dokaz rukopisa) i istorije (arheološki nalazi), predstavlja dokaz o nadahnuću. Ono što je krajnji dokaz da je Biblija apsolutna, nadahnuta istina je u njenim natprirodnim dokazima, uključujući i proroštva. Svi biblijski pisci tvrdili su da poruke koje prenose dolaze od Boga, kao Njegova nadahnuta riječ (vidi: 2. Samuelova 23:2; 24:11, 12; 2. Kraljevima 20:4-6; 2. Dnevnika 24:20; 2. Timoteju 3:16; 2. Petrova 1:21;

Jeremija 1:9; 26:1, 2; Djela 1:16; 2. Mojsijeva 4:14-16; 4. Mojsijeva 22:35, 38; Jovan 12:49).

U Bibliji je Bog otkrio sebe čovječanstvu, u njoj je zapisana istorija svijeta, od stvaranja koje je bilo prije oko 6000 godina, pa do završetka koje će se dogoditi u budućnosti, kao i ključni događaji tokom tog perioda. U Bibliji se nalaze odgovori na najvažnija životna pitanja, prije svega, kako je čovjek nastao, koji je smisao života, zašto čovjek umire, da li postoji rješenje za problem smrti, po kojim zakonima čovjek može i treba da funkcioniše, kakva je budućnost čovječanstva.

Evo nekih argumenata zašto bismo preferirali Bibliju u odnosu na sve druge religijske knjige:

- 1) Biblija odgovara logici, nauci, iskustvu, poznatoj istoriji, savjesti i zdravom razumu. Ona je tačna i pouzdana sa nekoliko različitih aspekata: veliki broj naučnih dokaza potvrđuje Bibliju; proroštvo (predskazanja) potvrđuje Bibliju; ona je tekstualno vjerodostojna i dokaziva kao što to potvrđuju najstariji otkriveni manuskripti; istorijski je posvjedočena ne samo od Jevreja i ljudi koji su živjeli u vrijeme Isusa Hrista, već i relevantnih istoričara.
- 2) Biblija otkriva transparentnog Stvoritelja i Spasitelja, koji na jasan način obznanjuje sebe.
- 3) Sam Bog ostavlja svjedočanstvo da je to Njegova Riječ, što je Sin Božji Isus Hrist sam potvrdio.
- 4) Moralno i etički Biblija je superiorna u odnosu na ostalu vjersku literaturu.
- 5) Biblijska nauka obuhvata i odgovara na sva važna

pitanja ljudske egzistencije i sudbine, opet za razliku od nebiblijskih religija.

- 6) Biblijska istina je praktična. Ona je savršen i primjenljiv odgovor na čovjekove duhovne potrebe. Ona govori našem umu kako da pravilno upotrijebimo svoju volju i da se sačuvamo od zla u trenucima iskušenja. Ona pruža razložan odgovor, ne na nevažne, već na suštinske potrebe našeg bića. U svojoj suštini istina je dobra jer otkriva Božju ljubav prema nama (ali ne i prema našim grijesima i samopravednim zamislima). Razmišljanjem o svrhovitosti (smislenosti) njene nauke, mi prepoznajemo i spremnost istine da izdrži svaku kritiku i preispitivanje. Istinu prihvatamo zato što smo je razumjeli, a ne zato što smo dobili neki znak da ona to jeste. Na osnovu smisla onoga šta je kazano prosuđujemo ispravnost autoriteta koji govori.
- 7) Biblija ima silu da radikalno utiče na naše živote; otuda proizilazi da je ona živa Božja Riječ.
- 8) Iako je Biblija kompilacija nastala sabiranjem djela oko 40 različitih pisaca, njeno jedinstvo je fascinantno.
- 9) Biblija je gotovo savršeno sačuvana kroz vrijeme.
- 10) Biblijski pisci su uglavnom bili progonjeni ili osporavane ličnosti zbog onoga što su otkrivali.
- 11) Biblija nije knjiga koja je nastala kao plod ljudskog umovanja, prosto zato jer ne odgovara psihološkim potrebama čovjeka.
- 12) Biblija ne ugađa ljudskoj sujeti niti uljepšava stvari,

već prikazuje ljude i događaje onakvima kakvi jesu.

BIBLIJA POTVRĐUJE REALNOSTI U KOJIMA ŽIVIMO

Da bismo ovo jasno shvatili, pogledajmo kako ključni događaji iz Postanja potvrđuju savremene realnosti.

1) *Postoji Bog, inteligentni stvoritelj i prauzrok svega (Postanje 1:1)*. Bog je predstavljen kao osnova samog postojanja. Sve postoji *samo* zbog njega. Dakle, postojanje Boga je temelj za sav biblijski pogled na svijet. Postojanje Boga najbolje objašnjava sve realnosti koje opažamo. Bez Postanja, nemamo sredstva da saznamo ovaj uzrok. Jedino što bismo mogli zaključiti je da je ovaj uzrok nematerijalan (pošto materija ne može stvoriti materiju).

2) *Zemlja i univerzum su stvoreni na početku naše istorije (Postanje 1:1)*. Zemlja i svemir, funkcionalnost i složenost svih njihovih elemenata i zakonitosti koje opažamo nedvosmisleno ukazuju na inteligentno stvaranje.

3) *Smjena dana i noći (Postanje 1:5)*. Položaj, rotacija i revolucija naše planete u Sunčevom sistemu definiše cikličnu smjenu svjetlosti i tame koja čini doslovni dan.

4) *Nebeski prostor (Postanje 1:8)*. Zemljina atmosfera i nebeska prostranstva.

5) *Kopnene i vodene površine (Postanje 1:9-10)*. Iako je struktura Zemljine kore drastično izmijenjena u globalnom Potopu, kopno i vodene površine su osnova njene konfiguracije.

6) *Biljni svijet po svojim vrstama (prototipovima) (Postanje 1:12)*. Iako degenerisan i mnogo oskudniji nego u početku, biljni svijet i danas raste i razvija se po svojim vrstama.

7) *Nebeska tijela koja emituju svjetlost na Zemlju i služe kao astronomske odrednice (Postanje 1:15-18)*. Potpuno istu funkciju obavljaju i danas po zakonima nebeske mehanike.

8) *Vodena stvorenja po svojim vrstama (Postanje 1:20-21)*. Postoji oko 228.450 poznatih vrsta u okeanima i još između 500 hiljada i dva miliona drugih koje ostaju potpuna misterija.

9) *Leteća stvorenja (Postanje 1:20-21)*. Smatra se da postoje oko 10.000 živih vrsta koje mogu letjeti, od kojih su mnoge letači sa fantastičnim sposobnostima.

10) *Sve kopnene divlje životinje, stoka i druga bića (Postanje 1:24-25)*. Naučnici procjenjuju da danas živi na zemlji oko 8,7 miliona vrsta. Vjeruje se da su 1-2 miliona tih vrsta životinje. I šta znamo o svim tim vrstama? Ne mnogo! Ista studija procjenjuje da 86% kopnenih vrsta i 91% morskih vrsta još nije dovoljno otkriveno i istraženo!

11) *Sve žive vrste stvorene su sa sposobnošću razmnožavanja (Postanje 1:22, 25, 26)*. Sva poznata živa bića na zemlji se i danas razmnožavaju u okviru svojih vrsta. Iako vrste imaju mogućnost varijacija takođe imaju ograničenje unutar vrste koje varijacije ne mogu da pređu.

12) *Čovjek je načinjen po Božjem obličju. Bog je personalno Biće (Postanje 1:26-27)*. Čovjek se razlikuje od svih drugih živih bića kao moralno odgovorno i kreativno biće. Ljudi su stvoreni da liče na Boga, a ne na životinje (Postanje 2:20). Kroz Postanje razumijemo da je naša svrha života da sve više ličimo na superiorni model, slijedimo superiorni moral i vjerujemo u superiorni plan.

13) *Bog, čije glavne osobine su ljubav, pravednost, istina i milost, je stvorio čovjeka po svom obličju (Postanje 1:26-27), te otuda mi i naši bližnji imamo svoj identitet, inherentnu vrijednost i dostojanstvo. Svaki pokušaj da se porijeklo čovjeka objasni na neki drugi način urušava ne samo ljudski identitet, već i njegovu vrijednost i dignitet. Ljudi su stvoreni za veze i odnose. Prije Eve, nijedno stvorenje nije bilo prikladno za Adama. Pod odgovarajućim podrazumijevamo nekoga kompatibilnog, ko mu je odgovarao i upotpunjavao ga u njegovim potrebama. Božja svrha u stvaranju ženskog dvojnika bila je da oboje upotpune jedno drugo, formirajući savršenu jedinicu.*

14) *Čovjek je načinjen da upravlja zemljom i njenim re-sursima (Postanje 1:26, 28). Čovjek je oduvijek kroz istoriju imao upraviteljsku ulogu nad zemljom. Ljudi treba da koriste prirodu mudro. Tako Tvorac nije predvidio da ljudi ostanu neaktivni, već da vladaju tvorevinom i da se o njoj brinu.*

15) *Čovjek je stvoren od „praha zemaljskog“ (Postanje 2:7). Preko 95% čovječjeg tijela čine kiseonik, ugljenik, vodonik i azot, a ostatak svi ostali elementi.*

16) *Ljudi su stvoreni kao prvi par – muškarac i žena (Postanje 1:27). Podjela na muški i ženski pol oduvijek je činila osnovnu razliku među ljudima.*

17) *Prvi ljudski par je stvoren u odraslom potpuno funkcionalnom stanju sa mogućnošću daljeg razmnožavanja tj. biološke reprodukcije (Postanje 1:28). Ljudi su se oduvijek razmnožavali kao muški i ženski par.*

18) *Čovjek je stvoren kao razumno kreativno biće,*

sposobno da racionalno razmišlja i prosuđuje (Postanje 2:19). Sposobnost kreativnog i razumnog djelovanja oduvijek je bila odlika ljudskog roda koja pravi drastičnu razliku između čovjeka i svih drugih živih bića. Iako i čovjek ima određene „instinkte“ ili očekivane modele ponašanja, mi smo, po uzoru na svog Tvorca, slobodna i kreativna bića. Otuda ono što nazivamo razvojem civilizacije, industrija, tehnologija, operativna nauka i druga dostignuća.

19) *Muškarac i žena stvoreni su da se međusobno dopunjuju (Postanje 2:18).* Odnos međuzavisnosti muškarca i žene prisutan je u svim segmentima života.

20) *Muškarac i žena stvoreni su za bračnu zajednicu u kojoj je muškarac glava porodice (Postanje 2:22-24).* Brak i porodica su osnovne ustanove na kojima počiva ljudsko društvo.

21) *Ljudi prvobitno nisu imali potrebu za odjećom (Postanje 2:25).* Ljudi su jedina bića na zemlji koja imaju potrebu da pokrivaju svoju golotinju i da se oblače.

22) *Život čovjeku daje duhovna komponenta od Tvorca (Postanje 2:7).* Postojanje života nije moguće objasniti bez duhovnog principa koji može dati samo Tvorac (sve živo od Živog).

23) *Biljke sa sjemenjem i jestivi plodovi sa drveća obezbjeđuju ljudima primarnu ishranu (Postanje 1:29).* Savremena nauka potvrđuje da je vegetarijanska ishrana najadekvatnija i najzdravija za čovjeka.

24) *Prvobitna ishrana svih životinja je bila biljna (Postanje 1:30).* I danas se većina životinja hrani biljem.

25) *Kompletna Božja tvorevina činila je jedan vrlo funkcionalan sistem (Postanje 1:31)*. Čak i danas u uslovima kada su evidentni brojni poremećaji, deformacije i disfunkcije kako u živom tako i u materijalnom svijetu, međusobna funkcionalnost i zavisnost svih stvari je lako uočljiva i glavna odlika.

26) *Čovjek je stvoren kao slobodno moralno biće sa mogućnošću izbora (Postanje 2:16-17)*. Sloboda izbora za dobro ili zlo – nesvrshodno i (samo)destruktivno djelovanje – uvijek je bila ljudima na raspolaganju.

27) *Božji zakon života duhovni je zakon najvišeg reda koji definiše poredak života i odnos stvorenih moralnih bića sa Tvorcem i njihove međusobne odnose*. Iz tog zakona proizilaze svi drugi zakoni, uključujući i one koji tretiraju prestup. Težnja čovjeka ka pravednim i moralnim zakonima te njegovo suprotstavljanje nepravdi i zlu nisu objašnjivi na drugi način.

28) *Postojanje sedmice (Postanje 2:1-2)*. Dok je trajanje dana, mjeseca ili godine određeno astronomski, sedmica ne zavisi ni od jednog takvog parametra, te stoga ni od različitih kalendara. Postojanje sedmice potiče od prvobitnog stvaranja!

29) *Sedmi dan odmora (Postanje 2:3; Izlazak 20:8-11)*. Sedmični odmor je uspomena na stvaranje i ustanova poznata kroz cijelu istoriju čovječanstva. Originalni sedmi dan je subota, iako su činjeni pokušaji promjene dana odmora kroz istoriju u sprezi religijsko-državne sile.

30) *Vrijeme protiče linearno, sve ima svoj početak (Postanje 1:5, 8, 13, 14, 19, 23, 31)*. Prostorno-vremenski kontinuum odvija se u uređenom sistemu koji ima svoj početak i svoje zakonitosti.

31) *Prvi ljudski par je svoju slobodu izbora iskoristio za odabir alternativnog puta neposlušnosti Bogu (Postanje 3:6).* Svi Adamovi i Evini potomci su posledično zahvaćeni tim izborom i nalaze se u pobuni protiv Boga.

32) *Postoji inteligentno duhovno biće, anđeo, koji je prvobitni začetnik pobune, zvani Lucifer ili Sotona (Postanje 3:1-5, 13, 15; Isaija 14:12-14; Ezekijel 28:12-19; Otkrivenje 12:4, 7-9).* Mnogi zamršeni i zakulisni uzroci zla ne mogu se objasniti prirodnim uzročno-posledičnim vezama i odnosima.

33) *Palo moralno biće odmah postaje zavodnik i kušać drugima (Postanje 3:6).* Kroz cijelu istoriju ljudi su služili kao inicijatori zla, sablažnjavanja i spoticanja drugih na grijeh. Ako se kritički osvrnete na svoj lični život, lako ćete zaključiti da ste na sve poroke navedeni od nekoga ko je služio kao agent za pronošnje grijeha.

34) *Posle pada u grijeh, čovjek ima „potrebu“ da izbjegava Boga (Postanje 3:10).* Ignorisanje, izbjegavanje i negiranje Boga je osnovna odlika „savremenog“ čovjeka.

35) *Negiranje sopstvene odgovornosti i prebacivanje krivice na drugoga jedna je od posledica grešnog stanja čovjeka (Postanje 3:12-13).* Ljudi su kroz cijelu istoriju relativizovali svoje stanje i nalazili različite iracionalne izgovore za svoje loše postupke. Osnovni problem čovječanstva oduvijek je bio **moralni problem.**

36) *Otuđenje među ljudima (Postanje 3:12), nepovjerenje, zavist, mržnja, nasilje i osvetoljubivost (Postanje 4:2-12; 23-24)* postali su uobičajene pojave u društvu.

37) *Porodajne i druge ženske muke su posledica pada u*

grieh (Postanje 3:16). Ovo stanje je nepromijenjeno kroz cijelu istoriju.

38) *Poremećeni odnosi između muškarca i žene su posledica pada u grieh (Postanje 3:16)*. Ženska žudnja za muškarcem ogleda se u iracionalnoj ljubomori i želji za kontrolom, dok muška kontrola nad ženom uključuje grubo gospodarenje „zakonom dominantnijega“. Razni sekularni zakoni koji promovišu raspad porodice, „ljudska prava“, feminizam i sl., doprinose samo još dubljoj moralnoj dekadenciji i kvarenju muško-ženskog odnosa.

39) *Zemlja je pod prokletstvom zbog pada čovjeka u grieh (Postanje 3:17-18)*. Sva materija podložna je propadanju i degradaciji (Rimljanima 8:19-22). Kroz svu poznatu istoriju čovjek se mukotrпно bori za egzistenciju zbog poremećenih odnosa sa Tvorcem, prirodom, živim svijetom i drugim ljudima.

40) *Čovjeku je dodato povrće kao neophodnost za ishranu (Postanje 3:18)*. To podrazumijeva ratarstvo kao osnovnu djelatnost za prehranu ljudi.

41) *U prirodi, među biljkama i životinjama, je došlo do posledičnih poremećaja zbog pada čovjeka u grieh (Postanje 3:18)*. Korov i drače, krvoločne životinje, međusobna borba za opstanak i mnoge druge destruktivne i nepoželjne stvari koje vidimo su posledice prokletstva i poremećaja koji je uzrokovao čovjek svojim odvajanjem od Tvorca i Izvora života, a ne „prirodna selekcija“ ili „evolucija“.

42) *Ljudi i sva živa bića su postala smrtna zbog pada u grieh (Postanje 3:19; Propovjednik 3:18-19)*. Smrt kao suprotnost životu je neminovnost koja slijedi svim živim

bčićima, bilo nasilna ili kao posljedica starenja i propadanja.

43) *Čovjek se po smrti raspada u prah* (Postanje 3:19), a duh životni se vraća Tvorcu (Propovjednik 12:7).

44) *Čovjek je dobio „pozajmljeni“ životni vijek u uslovima postojanja grijeha da bi se mogao pokajati i ponovno povezati sa Bogom kroz Plan spasenja* (Postanje 3:15). Koliko god ljudi pokušavali smišljati razna humanistička objašnjenja života i njegove svrhe mimo Tvorca, nijedno od njih nije smisljeno niti se može uklopiti u veliki mozaik istine zajedno sa svim drugim realnostima i činjenicama.

45) *Čovjek ima potrebu za odjećom zbog gubitka slave Božje* (Postanje 3:7, 21) kao i zbog narušenog prirodnog ambijenta (vrlo promjenljivi klimatski uslovi i dr.).

46) Dualna priroda čovjeka u *mješavini dobra i zla* je otkidač za dobro ili zlo, zavisno od toga za šta se opredjeljujemo (Postanje 4:3-13). Sve od pada do danas prisutna je progresija zla u ljudskoj prirodi.

47) Zlo proizvodi kolektivno nasleđe i kolektivna usmjerenja (Postanje 4:14, 23-24; 6:2-3).

48) Zlo je progresivno i vodi fatalnom ishodu (Postanje 6:2-6). Širenje nemoralna i kolektivno zauzimanje kursa zla u vijek prethodi propasti.

49) Zbog sveopšteg zla i ljudske nepopravljive pokvarenosti, Bog je prouzrokovao globalni potop (Postanje 6-8. glava) Globalni potop je potpuno izmijenio lice Zemlje i strukturu zemljine kore. Danas se to ogleda kroz nesrazmjerni odnos kopna i mora, oskudne, nepristupačne, surove i divlje predjele, geološke formacije nastale taloženjem i kasnijim

vulkanskim aktivnostima, ledene polove, godišnja doba i područja sa izrazitim klimatskim razlikama, mnoštvu fosila, fosilnim gorivima, štetnim kosmičkim zračenjima i sl.

50) Mali broj ljudi (ukupno 8) i osnovnih životinjskih vrsta preživjeli su Potop po Božjoj volji (Postanje 6-9). Poznata istorija čovječanstva (razvoj antičkih civilizacija), te porast stanovništva do današnjeg broja potpuno se uklapa sa događajima opisanim u Svetom Pismu.

51) Znatno oskudniji izbor biljne hrane od mnogih životinja je napravio predatore i mesoždere, a čovjeku je dodata mesna ishrana od životinja klasifikovanih kao čiste (Postanje 7:2-3; Levitska 11). Nepoštovanje zakona zdravlja i Božjih instrukcija za ishranu takođe su posledica pobune.

52) Na cijeloj zemlji postojao je zajednički jezik do Vavilonske kule (oko 2228. prije n.e.; Postanje 11:1-9) Događaj zapisan u Bibliji daje najracionalnije objašnjenje postojanja i razvoja različitih jezika i nacija kroz istoriju.

53) *Neposlušnost Bogu donosi patnju i smrt.* Čovjekov najveći problem nije naučne, već moralne prirode. Čak i kad ima određena znanja čovjek se ponaša suprotno od onoga za šta zna da je dobro. Čovjek ne može da uguši moralnost koju mu je Bog usadio prilikom stvaranja. U nama postoje univerzalni, urođeni moralni standardi.

Bog je objektivni izvor svakog morala. On je taj koji određuje šta je ispravno, pravedno i dobro. Stoga se neposlušnost Njegovoj volji smatra kršenjem Njegovih standarda i poretka života. To je upravo ono što je grijeh. To je stav pobune protiv božanske volje.

Postanje nam pomaže da shvatimo zašto naše postojanje karakteriše toliko mana i problema. Bez Postanja 1 do 3, imali bismo velikih poteškoća da shvatimo zašto postoji smrt, patnja i bol. Cijeli Novi savez i doktrina spasenja zasnivaju se na istoričnosti ovog izvještaja. Drugim riječima, ako se Adamov i Evin pad nikada nije dogodio, kao što je opisano u Postanju, argument da trebamo biti spašeni je potpuno izgubljen. Novi savez tada postaje samo pobožni odraz onih koji su se sjećali ili stvarali priče o ljudskom biću po imenu Isus Hrist.

IZBOR

Sada mi imamo izbor: život koji nudi Stvoritelj ili Sotoinu filozofiju mješavine dobra i zla, nezavisnost i odvojenost od Boga koja donosi patnju i smrt. To je pitanje izbora između života i smrti. Treće opcije nema.

Čovjek je neizlečivo religiozan. Čovjek ima glad za Bogom, jer u našim srcima postoji jedna tačka koju samo može Bog da ispuni. U suštini možemo da izaberemo: ili ateistička evolucija – vjera bez nade u životu i vječna smrt, ili povjerenje u Stvoritelja, smisao u životu i nada u vječni život koji je Bog obećao svima koji prihvate Plan spasenja. Na žalost, upravo zbog pomenute mješavine dobra i zla, religija je takođe kompromitovana lažnim učenjima i ljudskom filozofijom. Istina prestaje biti istina kad se pomiješa sa određenim procentom zablude. Stoga, da ne bismo bili izmanipulisani moramo paziti kako i kakvu vjeru primamo.

Kroz sledeća poglavlja proći ćemo ukratko važne detalje dobrog izbora.

POGLAVLJE 2.

Razlikovanje istine

U svojoj suštini, ateizam je vjerovanje da nije bilo ničega i da se ništa dogodilo u ničemu i zatim je ništa magično eksplodiralo bez razloga stvorivši sve, i onda se ogranak svega magično preuredio bez razloga u samoreproduktivne čestice koje su se zatim pretvorile u dinosauruse. Ima smisla, zar ne? Prema ateističkom pogledu na svijet i život, mrtva materija je vječna, ona je sama sebe stvorila i samoorganizovala se putem niza slučajnosti, sve dok nije proizvela prvo jednostavne a zatim sve složenije oblike života koji su evoluirali iz jedne u drugu vrstu. I pošto sada ne vidimo nijedan od ovih magičnih procesa niti ih možemo eksperimentalno potvrditi, sve se to desilo tokom više milijardi godina.

Savremeni ateizam se razvio u veći spektar filozofija kao što su egzistencijalizam, objektivizam, sekularni humanizam, nihilizam, logički pozitivizam, marksizam, anarhizam, feminizam i opšti naučni i racionalistički pokret.

Naturalistička ideja evolucije od molekula do čovjeka prevladava u javnom obrazovanju. Kada učitelji objašnjavaju univerzum i sav život na prirodan način, njihovo učenje odbacuje Boga i pruža „naučno“ obrazloženje koje podržava ateistički humanizam. Ipak, evolucija nije naučna činjenica već interpretacija vođena naturalističkim, religijski motivisanim pogledom na svijet.

Ateisti shvataju opasnost priznavanja da je njihov pogled

na svijet vjerski sistem. Da se priznaju kao religija, izgubili bi moralno opravdanje za izbacivanje hrišćanskih uticaja iz učionice i javne arene. Takođe, više nisu mogli biti slobodni da svoja humanistička učenja guraju kao „neutralne“ činjenice u učionici, uprkos suprotnim vjerskim uvjerenjima učenika.

Jednostavan test može dokazati da li je pogled na svijet „nereligiozan“. Ako ateizam nije religiozan, zašto se ateisti vatreno protive vjerskim tvrdnjama?

Nadalje, da li se ateistički pogled na porijeklo, kao što su veliki prasak i evolucija tokom miliona godina – svaki uključuje prirodne procese – suprotstavlja religioznom pogledu na Božje natprirodno stvaranje za šest dana? Da. Stoga su i sekularni pogledi na porijeklo religiozni.

Ljudi koji tvrde da nisu religiozni, ali potom donose sudove o religioznim vjerovanjima (kao što su postojanje Boga i istinitost Biblije) su, u suštini, donosili religiozne objave. Ateistički humanisti mogu tvrditi da su nereligiozni, ali njihova revnost u pobijanju drugih religija samo otkriva njihovu vlastitu religioznost.

Stoga, u ideološkoj osnovi, ateizam predstavlja poricanje Boga i borbu protiv Boga. Ateisti smatraju da religiju treba držati podalje od javnih mjesta.

Sama Biblija govori o ateizmu na vrlo određen način: „Reče bezumnik u srcu svome: Nema Boga.“ (Psalam 53:1)

S druge strane, pojam religije je zbog svoje zloupotrebe i izopačene primjene tako pogrešno shvaćen, da je jedan broj ljudi sa gnušanjem odbacio religiju kao bilo koju drugu nazadnu ideologiju, koja ima svrhu samo da opravda ljudsko zlo

pred čovjekovom savješću, dok je drugi broj ljudi i prihvatio religiju upravo u toj najgoroj funkciji.

Veliki broj ljudi koji su formalno religiozni, samo zato što su tako „vaspitani“, što žive u sredini koja ima određena vjerska obilježja, ili su naučeni da poistovjećuju vjeru i naciju, zapravo bi se mogli nazvati „religioznim ateistima“ pošto takva vjera nema preobražavajući uticaj na njihove živote i praksu, već se svodi na formalizam.

Istina ne zavisi od toga šta mi mislimo o njoj. Suštinska razlika između istine i zablude je upravo u tome što istina čovjeka čini **odgovornim** (zato nije omiljena), dok zabluda opravdava čovjekovo prepuštanje liniji manjeg otpora (popuštanje grijehu). Problem se ne rješava pružanjem lažne nade! Uslov svakog problema je priznati uzrok problema, jer inače, isti uzroci će i dalje donositi iste posledice. Kada bi ljudi **mogli** da uredi svoj život sopstvenim naporima, onda bi oni to i uradili, a kako nisu uradili, onda je jasno da ne mogu.

UOBIČAJENE PRIMJEDBE NA RELIGIJU

Koje su najraširenije zablude o religiji?

„Ljudi su izmislili Boga!“

Čovjek nikada ne bi izmislio ono što mu ne odgovara. Kako biblijski Bog ne predstavlja odgovor na čovjekove psihološke potrebe, kako čovjek nema u svojoj prirodi motiva iz kojih bi prihvatio vjerovanje u biblijskog Boga, jasno je da ga čovjek nije izmislio, već da je on stvaran. Upravo grijeh bezbožnika i jeste što on pravi boga od svega što sreće u životu. Upravo je bezbožnik taj koji je sklon da traži objekte psihološke sigurnosti u raznim stvarima. No onaj ko vjeruje u

biblijskog Boga je doživio novorođenje, promjenu pobuda svoga srca, pa je njegov odnos sa Bogom zasnovan na pravoj ljubavi a ne na psihološkim potrebama (sebičnosti) kao što je slučaj u materijalizmu i idolopoklonstvu.

Ja nisam odgajan u religioznom duhu!“

Ako vjerujemo u Boga, onda smo razgraničeni od svih ograničenja naše grešne prirode i našeg dosadašnjeg lošeg životnog iskustva. Kada izgradimo duhovnu zrelost tada će nas naša sopstvena slabost preporučivati Bogu. Ako nemamo mudrosti – On će nam je dati, ako smo krivi – On će nam oprostiti, ako smo grešni – On će nas očistiti. „Učiniću te razboritim i poučiću te putu kojim treba da ideš. Savjetovaću te, oko će moje biti na tebi.“ (Psalam 32:8) Naša slabost postaje Njegova snaga u nama onda kada se u potpunosti oslonimo na Njega.

„Ja ništa ne osjećam kada čitam Bibliju i zato mislim da ona nije za mene!“

To je dokaz da biblijsko učenje nije izmislio čovjek. Biblija nije ljudska riječ sračunata da u čovjeku pobudi one njegove porive koje on već nosi u sebi (grieh i fanatizam), već da čovjeku pruži one uzvišene attribute koje on nema u sebi, a koje mu Bog pruža. Mnogi, nažalost, čitaju Božju riječ – Bibliju, a ne pitaju Boga, već svoje srce za tumačenje Božje istine. Zbog toga, ili sasvim odbacuju Bibliju, ili je prihvataju na izopačen način kojim pobuđuju svoje fanatične porive (kriivicu, strah, ponositost, oholost, sentiment...), umjesto da se ponize pred Bogom priznanjem svog duhovnog siromaštva i prime od Njega onu pravednost koju im On poklanja kao dar

svoje milosti.

„Ne želim da budem formalista i da činim ono što ne osjećam iz svog srca!“

Ako se oslanjamo na sebe i svoje grešno srce u pokušaju da budemo pravedni, bićemo ili formalisti ili fanatici; ali ako se oslonimo, ne na sebe, već na Boga, koji je izvor svakog dobra, silom Njegovog duha činićemo ono što bi nam inače bilo nemoguće, činićemo ono što je pravo! Naše pravo suštinsko pitanje nije da li osjećamo u sebi, nego da li vjerujemo Bogu da On mijenja naše srce kada smo mu se za to obratili u molitvi. U tome je razlika između samoubjeđenja i prave vjere u Boga. Prava vjera u Boga nije zasnovana na izazvanom osjećanju, već poznanju Božjeg karaktera i oslanjanju na Njega. Da li ga toliko dobro poznajemo da možemo biti sigurni u Njegov karakter ljubavi, da će zato što nas voli učiniti čudo dobrote sa nama i kroz nas!

„Ja nisam slabić da vjerujem u Boga! Meni Bog nije potreban!“

Upravo je slabić onaj ko nema snage da se suoči sa istinom o svojoj ograničenosti i osnovnim problemima. Jak čovjek nije onaj kojim vladaju strasti i osjećanja, već onaj koji upravlja svojim strastima i osjećanjima. Bez Boga čovjek: 1) Nema sposobnosti da **shvati** karakter prave ljubavi; ona mu djeluje dosadno i strano. 2) Nema **motiva** da se postara za spasenje svoje duše, jer ne voli sebe! 3) Nema **moći** da promijeni svoje pobude niti može da se iskupi za svoju krivicu jer nije Bog. Oholost je korijen svakog grijeha i njena suština je u iracionalnoj i potpuno besmislenoj nezavisnosti od Boga

po svaku cijenu.

„Ne želim nikome da vjerujem!“

Čovjek mora da vjeruje u mnoge stvari, inače bi prestao da išta čini. Svi mi vjerujemo da je voda koju pijemo dovoljno čista da nećemo od nje umrijeti. Svi vjerujemo u to da postoji druga strana zemljine kugle, iako je možda nismo posjetili. Svi koristimo blagodatni električne struje iako je ne vidimo. Nama je dat razum upravo zato da bismo mogli da vjerujemo u ono što ne vidimo, a i da ne bismo bili prevareni onim što vidimo ili osjećamo svojim čulima. Ne samo što čovjek mora da vjeruje u mnoge pojedinosti, već on mora da vjeruje u dubljem smislu: ili sebi, ili Bogu. No, da li smo mi kao ljudi dostojni sopstvenog povjerenja? Koliko puta smo sami sebe prevarili? Koliko puta smo pokazali ravnodušnost prema onome što je bilo najmudrije da uradimo za sebe? Koliko puta smo pokazali nemoć da ostvarimo svoje ciljeve? U izboru objekta svoje vjere, nismo li pokazali najveću nerazumnost kada smo između nepogrešivog Boga i ograničenog i grešnog čovjeka izabrali da vjerujemo u sebe?

„Nesebična dobrotu donosi čovjeku štetu dok je sebičnost svrhovita egzistencijalnim interesima čovjeka“

To jednostavno nije tačno. Sebičnom čovjeku je važnije kako se osjeća, nego da li je to što radi dobro. Zato će sebičan čovjek biti sklon da žrtvuje svoju egzistenciju, pa čak i sopstveni život radi užitka. Čovjek puši, pije, hrani se nezdravo i tako svojim postupcima osporava teoriju evolucije. Da su prirodna selekcija i evolucija zaista formirale osobine čovjekove vrste, čovjek nikada ne bi postao grešan. Uzrok grijeha nije u

čovjekovoj evoluciji i borbi za opstanak, već u njegovoj oholosti. Grijech je najviše što čovjek može da uradi u svom pokušaju da nađe sreću sam, nezavisno od Boga. Oslanjajući se na svoju grešnu prirodu, čovjek se suočava sa tri nerješiva problema: ograničenim idealima, odsustvom želje za spase-njem i nesposobnošću da ga ostvari. A njegova jedina sreća je zapravo u ugušivanju svijesti o unutrašnjem nezadovoljstvu koje nastaje upravo zbog njegove odvojenosti od Boga.

KAKO ZNATI ŠTA JE ISTINA?

Mnogi se boje da misle jer bi time bili u opasnosti da raskrinkaju svoje (iracionalne) izgovore da žive i ponašaju se kako im se sviđa. Zato su svoje povjerenje poklonili nekom ili nečemu drugom (zvaničnoj nauci, sistemu obrazovanja, postojećoj paradigmi, državi, crkvi, svešteniku, sredini kojoj pripadaju...) da misle i odlučuju umjesto njih. Lakše im je da budu zavedeni nego da misle.

Ljudi su nepošteni prema sebi i Bogu. Zbog svog nepoštenja ne smiju racionalno da misle jer bi onda morali da se suoče sa nepoželjnom istinom. Pošto racionalnim putem ne mogu da opravdaju svoje grijehe, pozivaju se na iracionalne argumente i autoritete, a takvim postupkom izazivaju gubljenje zdravog razuma.

Svi smo pozvani da mislimo i razumno razlikujemo dobro od zla, a ne da se kockamo sa svojom sudbinom prepuštajući se igri slučaja i iracionalnim autoritetima istine.

Kada upitamo ljude na osnovu čega su sigurni u bezuslovnu ispravnost svojih autoriteta religijske „istine“, mnogi se pozivaju na Bibliju. Kada ih zamolimo da svoje stavove

potkrijepe Svetim pismom, oni se pozivaju na svoje autoritete i njihovo tumačenje Božje riječi. Oni podrazumijevaju ispravnost tumačenja Svetog pisma od strane svojih autoriteta, te tako pokazuju da ne vjeruju u sam autoritet Pisma već u autoritet njegovog tumača ili sopstvene vjerske ustanove.

Jedini način da saznamo da li određeni autoritet govori u skladu sa Biblijom ili ne, nije da njega samog to pitamo, jer autoriteti svih hrišćanskih crkava i grupa će tvrditi da propovijedaju onu jedinu pravu i neiskrivljenu nauku.

To što se vjerski autoritet može pozivati na Bibliju, nije dovoljan argumenat. Sotona je kušao Isusa Hrista u pustinji citirajući mu biblijske stihove (Matej 4:1-11). A Isus na njih nije odgovarao pozivanjem na sopstveni autoritet (kao što to rade mnogi religijski „autoriteti“), niti je obezvredivao autoritet Pisma tvrdeći da svako može da ga tumači kako hoće, već je Pismo tumačio Pismom.

Vjernici većine hrišćanskih zajednica se ustručavaju da misle i da provjeravaju Biblijom ono što čuju od svojih učitelja. Što su vjerovanje / ritual / običaj besmisleniji, to se smatra većim huljenjem ne podrazumijevati njihovu ispravnost. Kao potvrdu svoje slijepe pokornosti zemaljskim autoritetima oni žrtvuju zdrav razum na oltaru ljudske gluposti.

S druge strane, mi ne smijemo biti isključivi i oholi i odbijati da prihvatimo dobre primjere i savjete drugih, ukoliko su oni sami po sebi jasni i razumljivi, ali nikako ne smijemo dozvoliti da drugi umjesto nas misle i na taj način postanu posrednici između nas i Boga.

Dakle, mi se moramo potruditi da istinu zaista razumijemo, umjesto da idemo „linijom manjeg otpora“ i povjerimo

se svojem autoritetu „istine“. Ja sutra mogu da povjerujem u najveće gluposti, a istina će i dalje ostati istina! Istina ne zavisi od mene!

Nije naše da ljude ubjeđujemo u istinu, već da je razumno obrazložimo. Samim ubjeđivanjem ljudi u istinu ništa se dobro ne može postići. Nije dovoljno da čovjek prihvati istinu, već je neophodno da je razumije da bi mogao da je primijeni. Bog je tako stvorio čovjeka da istinu može da razumije – ako hoće. Istini nisu potrebni neki drugi autoriteti da bi je potkrijepili. Ona je odraz Božjeg karaktera i sama je sebi dovoljan argumenat.

Pozivanjem na autoritet tumača istine, čovjek nesvjesno otkriva da ne zna šta vjeruje. Nosioci lažne religioznosti otuda imaju izraženu potrebu za autoritetom koji će da misli umjesto njih, a lažni autoriteti umjesto na smislenost same nauke koju zastupaju, pozivaju se na svoj sopstveni autoritet ili sebi slične „autoritete“.

Isticanje sopstvenog autoriteta sam apostol Pavle naziva bezumljem (vidi: 2. Korinćanima 11:13-23). Nečije nacionalno porijeklo, trud, samopožrtvovanost i hrabrost nisu nikakvi dokazi da je njegova nauka ispravna. Argumenat istinitosti mora da leži u smislu same nauke, ali kada taj autoritet istinitosti ne postoji, ljudi imaju potrebu da ga potkrjepljuju pozivanjem na osobine ličnosti onoga koji zastupa neku ideju.

Bog nikada ne traži od čovjeka da postupa suprotno svojoj savjesti, već mu uvijek pruža razložne argumente koje on pred Bogom i ljudima može zatim da brani kao ispravne. Ako sami ne ponesemo odgovornost da razumijemo da li je i zašto

je nešto istina, onda ne možemo biti sigurni da to zaista jeste istina. Još je besmislenije da tada zastupamo i branimo kao istinito ono što sami ne poznajemo i ne razumijemo kao istinito. Pravedno je da istinu prihvatimo zato što smo razumjeli da je istina, a ne zato što je nju ovaj ili onaj rekao ili potvrdio.

Činjenica je da lična neodgovornost uma, koju mnogi nalaze u prebacivanju sopstvene odgovornosti drugima donosi mir sopstvenoj nečistoj savjesti. Umrtvljujući odgovornost svoga uma, savjesti i volje, čovjek nalazi mir kakav samo Sotona može da mu pruži. Iako je propovijedanje takvog mira najčešće vrlo suptilno, nekada možemo naići i na otvoreno „ispiranje mozga“ – isključivanje odgovornog razmišljanja i preispitivanja.

U Svetom pismu Bog nas poziva na ličnu odgovornost u razumijevanju istine, ali nam skreće pažnju na kvalitet motiva koji nas pokreću u tom razmišljanju, jer od motiva zavisi da li će naše razmišljanje imati za cilj da nam pruži izgovor za naše grijeha, ili da nam pruži mudrost koja će nas sačuvati od grijeha. Zato Isus kaže da treba da budemo obazrivi kao zmije, ali i bezazleni po svom karakteru kao golubovi.

Istine koje od nas zahtijevaju moralnu odgovornost, uznemiravaju našu savjest. Pošto takvo razmišljanje kvari naš prividan mir, skloni smo da ga izbjegavamo. Željeli bismo da neko drugi misli i odlučuje umjesto nas, samo da sačuvamo uljuljkanu savjest.

Niko nema prava da se stavlja na mjesto tuđe savjesti i da umjesto drugoga prosuđuje i odlučuje šta je pravo. Ako je savjest izopačena, čovjeku je dat razum i, ako on to hoće, on

može i sam da razumije šta je pravo i da izgradi svoju savjest. Ako pak na dato razumsko osvjedočenje čovjek istinu odbija da razumije, to je njegovo pravo koje mu je Bog darovao. Čovjek ima slobodnu volju da sam izabere na čiju će stranu stati u ovom velikom sukobu između dobra i zla.

Međutim, iza stava „Hoću do te istine sam da dođem!“ često se krije oholost, umjesto želje za unutrašnjim razumijevanjem i prihvatanjem.

Mnogima se ego uzjoguni kada čuju za pojam biblijskog poučavanja, organizacije vjernika ili za pojam zakona. Kao da im ni jedan savjet nije potreban, kao da su jedini ljudi na zemlji koji imaju otkrivenje istine, ograničavaju se sobom i svojim iskustvom. Oni svoj iracionalni autoritet „istine“ umjesto u spoljnim autoritetima, nalaze u sebi, u svom „božanskom“ nadahnuću, intuiciji, u svojoj savjesti, ili svojim osjećanjima – subjektivnom iskustvu. Oni nisu spremni da pruže razumno objašnjenje svojih shvatanja, već iznose gotov sud koji zasnivaju na sebi, doživljaju svog nadahnuća i glasu svoga srca. Govoreći: „Ali, ja ovako osjećam; ovako mi govori moje nadahnuće!“ ili „Ja ovako mislim!“ oni nesvjesno otkrivaju da su sebe, svoja osjećanja i svoje misli stavili iznad zdravog razuma, i iznad autoriteta Boga i Njegove riječi.

Istina ne zavisi od toga šta mi osjećamo ili mislimo o njoj. Zato je besmisleno navoditi svoje lične utiske kao kriterijum istine. Zašto bi navodili druge da se kockaju sa svojom sudbinom slijepo prihvatajući naša osjećanja i misli kao glas Božji?! Zbog toga uvijek se prednost daje objektivnoj istini umjesto (nepouzdanom) subjektivnom iskustvu.

POGLAVLJE 3.

Božji poredak života i definicije

Život je težak. I kratak. Želimo sigurnost i ljubav, ispunjenje, materijalno utočište... Shvatamo da svijet ima neka svoja pravila i sistem vrijednosti, ali isto tako duboko u sebi naziremo da je nešto tu vrlo pogrešno. Kao da se ciljevi stalno izmještaju i remete a mi ih bezuspješno pokušavamo stići i dovesti u red. Čini nam se da je ljubav na dohvata ruke, a stalno nam izmiče. Nikako da uhvatimo trajnu sreću. Kao da smo u neprekidnoj potrazi za neuhvatljivim. Naše vrijeme protiče kao da nam je neko uključio štopericu, a mi bismo htjeli puno toga da postignemo, razapeti između želja i mogućnosti, integriteta i kompromisa, briga i protivrječnih osjećanja.

Možeš reći: A što bi me uopšte zanimala potraga za nekom tamo „istinom“? Kakva mi je korist od toga? Zar nije najbolje da se utopim u kolotečinu života i idem linijom manjeg otpora, uživajući koliko mogu u zadovoljstvima koja se nude sada i ovdje?

Da. To je ono što već radimo, zar ne? Ali ako zaista želimo da saznamo svrhu i smisao svog života, takve informacije bi trebalo da imamo od Stvoritelja. Ako smo produkt slučajnosti, onda ni nemamo nikakvu platformu ni standarde za istinu – sve je relativno i ništa zapravo nije važno. Ali sve ovo što nas okružuje ne govori tome u prilog. Naprotiv! Postojanje informacija i zakonitosti u svijetu i univerzumu, u svemu živom i neživom, upućuje nas na inteligenciju koja stoji iza

svega toga! I iza našeg postojanja.

Bog se otkriva kao Bog odnosa sa svojim stvorenjima. On želi da živimo i da budemo srećni. Da bi to bilo ostvarivo, zar nije potpuno logično da je Bog uspostavio poredak života? Naravno da jeste! Mi opažamo da se cijeli univerzum pokorava određenim zakonima. Svi ovi zakoni bez sumnje ukazuju na Stvoritelja. Pošto je Bog kao samopostojeći živi entitet stvorio univerzum radi života u njemu, duhovni zakoni imaju primat nad materijalnim. To znači da vrhovni Zakon u univerzumu mora biti izraz Božje volje i Božjeg karaktera. Takav Zakon mora postojati zbog održivosti života stvorenih bića po Božjem obličju, kao što su nužni prirodni zakoni za održivost univerzuma sa svim njegovim komponentama i funkcijama. Zakon je takođe neophodan da obezbijedi mehanizme zaštite sistema kroz kvalitativnu uslovnost života za stvorena slobodna moralna bića u slučaju da neko od njih posegne za alternativom u pobuni protiv Boga i poretka života.

Biblija nas obavještava da se pobuna zaista dogodila. Ona identifikuje prvog pobunjenika u liku anđela najvišeg reda po imenu Lucifer (Svjetlonoša) koji je zbog pobune postao Sotona – Protivnik, neprijatelj Boga i čovjeka kojeg je kasnije uvukao u pobunu. I čovjek je izgubio kakvoću svoga Tvorca, postao je lišen Božje slave, nepovratno moralno i duhovno iskvaren, te podložan propadanju i smrti. Time je čovjek izgubio i pravo na život.

Da, grijeh se nalazi iza svih problema koje imamo. U takvom stanju našeg bića, mi smo nesposobni da donosimo racionalne odluke, da zaista procijenimo šta je za naše stvarno

dobro. Mi smo (samo)destruktivni i nemoralni i gravitiramo prema smrti.

Drugim riječima, upoznavanje sa Bogom vodi nas do svijesti i saznanja o našem pravom stanju. Zakon je definicija Božjeg poretka života. Zakon čuva odnos između Boga i stvorenih moralnih bića. Kao božansko samootkrivenje, Zakon ljubavi određuje Božji karakter. Na prvom mjestu je Božja volja. Njegov Zakon ne može se mijenjati zato što je Njegova volja savršena. Zakon definiše šta je vrlina, ali i otkriva šta je grijeh, te prema tome može i osvjedočiti o grijehu (Rimljanima 7:7). Moralni pojmovi – ljubav i grijeh – definisani su moralnim zakonom. Usklađenost sa zakonom je ljubav, a kršenje zakona je grijeh: „Ljubav je ispunjenje zakona.“ (Rimljanima 13:10) „Grijeh je bezakonje.“ (1. Jovanova 3:4)

Božji uputi su pokazatelj ispravnosti odnosno neispravnosti našeg puta. Zakon otkriva i šta je istina.

Biblija definiše istinu na tri načina:

- i) Riječ Božja je istina (Jovan 17:17);
- ii) Zakon Božji je istina (Psalam 119:142);
- iii) Isus je istina (Jovan 14:6).

Ukoliko se ignoriše bilo koja od ovih ključnih premisa istine, tada to prestaje biti istina (vidi: Isaija 8:20; Otkrivenje 14:12).

Bog je dosledan i sve biblijske objave čine jedan veliki smisleni mozaik istine, u saglasnosti sa naučnim i svim drugim činjenicama koje čovjek može spoznati ili koje postoje u ljudskom iskustvu.

BOŽJI UPUTI NISU PRIMORAVANJE NA POSLUŠNOST

U biblijskoj teologiji i biblijskom otkrivenju, Bog se objavljuje na veoma ličan način. Taj odnos je vidljiv u dvije ravni: Bog Otac – Sin Božji, i Bog Otac i Sin – stvorena bića.

Osnove obje vrste odnosa počivaju na poretku podrazumijevanog (zdravog) autoriteta i slobodne volje, gdje je uzajamna nesebična ljubav glavna pokretačka sila svih aktivnosti i ponašanja u domenu svrsishodnosti života.

Ako pogledamo izvještaje o padu Lucifera i padu čovjeka, možemo uočiti neke zajedničke karakteristike:

1) U prvom slučaju stvorenje je postalo nezadovoljno svojim postojećim statusom i željelo „nezavisnost“ od Stvoritelja, što istovremeno podrazumijeva status „ravnopravnog boga“ za sebe.

2) Oholost i težnja za „naprednim“ znanjem (spoznajom) izvan uspostavljenog poretka.

3) Prekršaj Zakona i saživljavanje sa bezakonjem, nepravednošću ili grijehom.

4) U nijednom slučaju Bog nije putem prinude spriječio pobunu.

5) U oba slučaja postojala je subjektivna i objektivna odgovornost individualnih nosilaca grijeha, sa pratećim posledicama pobune.

Možemo zaključiti da sistem koji je Bog uspostavio počiva na zakonitostima života koje su izraz Njegovog karaktera, da je Božji Zakon zakon slobode (vidi: Jakov 1:25; 2:12), i da Zakon ostaje takav i u uslovima grijeha i pobune. Iako postoje uzročno-posledične veze između duhovnog i moralnog

Zakona i različitih prirodnih i drugih zakona i mehanizama koji se aktiviraju zbog grijeha, očigledno je da Bog i dalje ne koristi prinudu bilo kao sredstvo povraćaja prvobitnog stanja stvari ili neutralizacije pobune.

Dakle, slobodna volja nijednog trenutka ne dovodi se u pitanje, što se Boga tiče. Ali dok je Božji Zakon zakon slobode, to nije slučaj sa zakonitostima u pobuni i grijehu. Grijeh je destruktivan i samodestruktivan, i on drži u ropstvu grešnika koji bi bez Božjeg posredovanja bio osuđen na izvjesnu smrt. Upravo zbog toga je upozorenje čovjeku dato u Edenu u pogledu drveta spoznaje dobra i zla kao posledicu neposlušnosti predviđalo smrt. Prestup je isto što i nepravедnost i bezakonje, i grijeh je bezakonje, čin svojevoljnog izlaska iz porotka života i posezanja za nezavisnošću od Boga, što znači i nevoljnost pokoravanja Božjem Zakonu. Međutim, pošto zlo nema stvaralačku silu da uspostavi sistem koji bi zaista bio potpuno nezavisan od Tvorca, ono djeluje kao parazit i koristi resurse koje je obezbijedio Tvorac u sebične svrhe, uzurpirajući i „osvojenu“ teritoriju kao svoje vlasništvo (slučaj naše planete i Lucifera odnosno Sotone). Zbog toga je život u grijehu koncept mješavine dobra i zla koji daje prividnu ogromnu prednost njegovim zastupnicima i promoterima.

Pošto je ljudska priroda u stanju pobune opterećena svojim slabostima i rukovođena grešnim motivima, ona je sklona pogrešne motive pripisati i samom Bogu, odnosno projektovati Boga kroz predstavu sopstvene pale prirode ili čak sotonске prirode. Čovjek u grijehu je naviknut na prinudu, i njemu je „prirodno“ najshvatljiviji bog koji koristi prisilu i strah. U

duhovnoj realnosti takvi bogovi zapravo su demoni, bez obzira kako ih ljudi definisali ili doživljavali. Proučavanjem svjetskih religija u svjetlosti biblijskog otkrivenja nije teško zapaziti podanički odnos višim silama iz pogrešnih motiva, iz straha, radi koristoljublja, sticanja privilegija u grijehu i kontrole drugih grešnika.

Istina je da Bog nigdje svoj moralni Zakon nije nazvao „zapovijestima“. To su Deset riječi ili deset govora (vidi: 2 Mojsijeva 34:28; 5. Mojsijeva 10:4). U drugom govoru (2. Mojsijeva 20:6) susrećemo se sa pojmom koji je obično prevođen kao „zapovijesti“: imenicom ženskog roda „micva“.

„Micvot“ (množina) izražavaju Božju volju, ali ne u smislu naređenja da se nešto uradi, već prije moralnog imperativa ili moralne obaveze. U hebrejskom načinu razmišljanja, „micvot“ nemaju konotacije bremena zapovijesti, već prilike da se izrazi zahvalnost Bogu za dar života (vidi: 1. Jovanova 5:3). Najprecizniji prevod na naš jezik bio bi „instrukcije“ ili „uputstva“, ali opet ne u tehničkom već u moralno obavezujućem smislu tih izraza. Logično, razumnom moralnom biću se predočava moralna obaveza.

Pogledajmo sada neke primjere.

„Ako budeš slušao glas Gospoda, svog Boga, i držao i tvorio sva njegova uputstva koja ti danas dajem, Gospod, tvoj Bog, uzvisiće te iznad svih drugih naroda na zemlji. Svi ovi blagoslovi doći će na tebe i stići će te samo ako budeš slušao glas Gospoda, svog Boga.“ (5. Mojsijeva 28:1-2)

Očito, čovjeku se daje sloboda da posluša ili ne posluša. Kod zapovijesti nema te slobode. Ali problem čovjeka je što

zloupotrebljava i svoju slobodu i namjerno odbacuje Boga (2. Petrova 3:5) i ispravno znanje o Bogu. Ljudi ne vjeruju jer ne žele ili „vjeruju“ onako kako to odgovara njihovoj paloj prirodi. Problem nije u tome što je istina nedostupna; problem je što se istina zataškava (Rimljanima 1:18). Neposlušnost nije rezultat neznanja; to je uzrokovano pobunom.

Apostol Pavle je ovo odlično razumio: „**Sve mi je dozvoljeno**, ali nije sve korisno. Sve mi je dozvoljeno, ali neću dopustiti da bilo šta ovlada mnome.“ (1. Korinćanima 6:12) Riječ „dozvoljeno“ u originalu ima zakonsku konotaciju.

U slučaju opredjeljenja za neposlušnost, Bog je takođe predočio posledice Izraelcima (vidi: 5. Mojsijeva 28:15).

Napokon, ljubav se ne može zapovijediti! Ovo je najveći argument u prilog razmišljanja koje smo upravo izložili.

„Učitelju, koji nauk je najveći u Zakonu?’ A Isus mu reče: ‘Voli Gospoda, svoga Boga, svim svojim srcem, svom svojom dušom i svim svojim umom. To je najveći i prioritetni nauk. A drugi je sličan ovom: Voli svoga bližnjega kao samoga sebe. Na ova dva nauka zasniva se cijeli Zakon i proroci.’“ (Matej 22:36-40)

Isto tako, nije moguće zapovijediti „Sjećaj se...“ (Izlazak 20:8), „Poštuj...“ (Izlazak 20:12), „Ne poželi“ (Izlazak 20:17), jer je to stvar srca, unutrašnjih motiva ili pitanje moralnog integriteta pred Bogom. Kad bi postajao mehanizam prinude, onda bi to zaista bile „zapovijesti“, ali da je to slučaj tada bi ovakva uputstva bila nepotrebna.

POGLAVLJE 4.

Zarobljenici grijeha i smrti

Biblija nam otkriva jednu temeljnu i vrlo sumornu istinu. Naime, mi smo zarobljenici grijeha¹ i smrti.

KOLEKTIVNO NASLEĐE

Činjenica je da kolektivno nasljeđujemo palu prirodu kojoj je potrebno iskupljenje od Adama, oca čovječanstva (Rimljanima 5:12), plus lični grijesi (Ezekijel 18:4; 5. Mojsijeva 24:16; Djela 3:19). Pravednost Zakona traži smrt prestupnika (Rimljanima 6:23; Postanje 2:17; Jakov 1:15; 2:10).

Bez obzira na ideologiju koju zastupaju i religiju kojoj

¹ Sa stanovišta Svetog pisma, „grijeh“ je u osnovi sve što nije u skladu s Božjim standardima, putevima i voljom ili je u suprotnosti s njima. To je sve što kvari nečiji odnos sa Bogom. To može biti riječju (Psalam 39:1), djelom (2. Korinćanima 12:21) ili nečinjenjem onoga što bi trebalo učiniti (Jakov 4:17). Uključuje stavove srca i uma. To je rezultat nedostatka vjere ili povjerenja u Boga. „Paša“ na hebrejskom je pobuna protiv Boga (Ezekiel 2:3). „Mahal“ je nevjeran ili izdajnički čin, prestup (Ezekiel 15:8). „Hamartia“ na grčkom ili „hata“ na hebrejskom (Matej 1:21; 9:6; 12:31; Rimljanima 5:12; 14:23) znači promašaj cilja, skretanje sa staze ispravnosti, pogrešno činjenje... „Parakoe“ (Jev. 2:2; ref. Djela 7:57) je hotimična neposlušnost, nepažnja. „Anomia“ (1. Jovanova 3:4) označava bezakonje. „Parabasis“ (Matej 19:9) se odnosi na prestup Zakona. „Paraptoma“ (Galatima 6:1) je nenamjerni grijeh, dok je „agnoema“ (Luka 23:34; 1. Timoteju 1:13-15) grijeh iz neznanja. „Hetema“ (Rimljanima 11:12) je grijeh gubitka na vrijednosti, opadanja i umanjenja zbog neslijeđenja datih svjedočanstava od Boga.

su privrženi, ljudi su grešnici. Apostol Pavle govori o tome u Rimljanima poslanici. On opisuje neznabošce kao one koji namjerno neće da imaju znanje o Bogu i posledice koje dolaze kao ishod takvog stava. On je zaključio taj dio s dugačkom listom ljudskih grijeha koji nastaju kada nas Bog preda našim uniženim umovima kao odgovor na naše odbacivanje Boga (Rimljanima 1:18-32).

Pavlovi religiozni čitaoci, posebno oni koji slijede Zakon, mogli bi protestovati da ne čine stvari koje je Pavle opisao. Međutim, Pavle će u Rimljanima 2 pokazati da će čak i najreligiozniji Jevreji biti osuđeni zbog svojih grešnih izbora.

On posebno cilja na one Jevreje koji misle da ih je slijeđenje Mojsijevog zakona učinilo ispravnim s Bogom i stoga slobodnim od Njegovog suda. Grešno življenje zarađuje smrtnu kaznu od Boga.

Zašto bi iko pomislio da može izbjeći Božji sud? Kao što je Pavle pokazao u Rimljanima 1, neznabošci mogu to misliti jer su odbacili samu ideju Boga. On insistira da nisu u pravu. Sada dolazi do svojih jevrejskih čitalaca. Oni mogu pogriješiti misleći da im Bog neće suditi za njihov grijeh ili zato što se ne smatraju grešnima ili zato što misle da On neće suditi Jevrejima. Religiozni ljudi su često skloni da sebe doživljavaju nekom vrstom privilegovanih grešnika. Pavle je, međutim, vjerovatno imao na umu, da su religiozni Jevreji koji su preuzeli svoj poseban nacionalni odnos s Bogom smatrali sebe izuzetim od Njegovog suda za ličnu grešnost. To im je omogućilo da osuđuju „grešne neznabošce“ i da budu samozadovoljni svojim formalizmom. Pavle će pokazati da griješe

u obje tačke.

Često se vode debate između religijskih formalista i ateista, uz međusobna optuživanja koja strana je počinila više zločina u historiji. Činjenica je da površno religiozni ljudi nisu ništa bolji od ateista, čak su i gori. Razlozi za ovo su loši motivi religijske revnosti, površni moralni zahtjevi koji vjernike navode da vode svoju borbu na pogrešnom planu u namjeri da se poprave, zatim religijski sistemi kojima vjernici umiruju svoju savjest, čime sebe oslobađaju od odgovornosti za svoje postupke i na kraju, odricanje od zdravog razuma, tako da ljudi gube sposobnost da postanu svjesni svoje samoobmane.

Zato Pavle dokazuje da djela sama po sebi nikoga ne mogu spasiti, jer nikad ne mogu ispuniti standarde Božje pravednosti. Međutim, djela su pokazatelj da slijedimo i imamo pravu vjeru. Poenta na koju Pavle gradi je da nijedna osoba, niti jedan od nas, ne može voditi tako savršen život. Nemamo u sebi kakvoću da istrajno činimo dobro na taj način. Niko od nas ne može se nadati da će stati pred Bogom na osnovu sopstvenih zasluga i primiti bilo šta osim presude koju smo zaslužili svojom grešnošću. Niko nije u stanju da pobjegne od sopstvene sebične i neposlušne prirode. „Svi su sagriješili i lišeni su Božje slave“, reći će on u Rimljanima 3:23.

Pavle opisuje dvije kategorije za čovječanstvo: one koji griješe „izvan Zakona“ i one koji griješe „pod Zakonom“. Pavle misli na Mojsijev zakon, dat Izraelu od Boga na gori Sinaj, kako je opisano u Izlasku 20 i dalje.

Primijetite da obje ove kategorije sadrže one „koji su zgriješili“. Ne postoji treća kategorija ljudi, nijedna grupa

koja nije zgriješila. Grešnici bez Mojsijevog zakona koji treba slijediti – neznabošci – će umrijeti i biće im suđeno od Boga bez zakona, jer je njihov grijeh još uvijek grijeh. Grijeh je grijeh, bez obzira da li nam je data eksplisitna lista ili ne. Grešnicima pod zakonom – Jevrejima koji se pridržavaju rituala i propisa Mojsijevog zakona – Bog će suditi prema Mojsijevom zakonu kada umru. Svaka osoba se drži mjerila vlastitog znanja, i kao što je Pavle već istakao, Bog je svakoj osobi dao dovoljno znanja da nema izgovora (Rimljanima 1:18-20).

Svi su zgriješili, bez obzira pod kojim standardom dobra i zla su živjeli.

Pavle tvrdi da samo biti pod Zakonom i redovno ga saslušati nije bilo dovoljno da se iko spasi. Slušanje riječi Mojsijevog zakona nije moglo nikoga učiniti pravednim. Da bi neko bio proglašen pravednim u Božjim očima, mora se pokoravati Zakonu. U stvari, Pavle će istaći da bi osoba koja živi pod Zakonom morala savršeno da poštuje Zakon, u svakom pogledu, da bi je Bog proglasio pravednom.

Čovječanstvo je po prirodi legalističko. Rođeni smo s prirodom koja prirodno želi da se spasi kroz naše performanse. Pala ljudska priroda neprekidno teži samodokazivanju i izgradnji identiteta vlastitim naporima i dostignućima. O-tuda ideja da se ljudi mogu spasiti vlastitom „dobrotom“ i pravednošću. To je osnov svake paganske religije.

U Galatima poslanici 3:10, Pavle citira Mojsija, iz Ponovljenog zakona 27:26. Bog kaže Izraelcima da će svako ko ne „čini“ sve što je zapisano u Knjizi zakona biti proklet. Dru-gim riječima, svako ko pokušava slijediti zakon da bi se

spasio uvijek je pod prijetnjom da će biti proklet od Boga. Kao što će Pavle nastaviti da pokazuje, niko nije u stanju da sve što zakon kaže uradi savršeno. Život pod zakonom je, dakle, život pod Božjim prokletstvom.

Drugim riječima, ako pokušavate da budete spašeni putem zakona, zakon zahtijeva od vas dvije stvari:

1. Zahtijeva savršenu poslušnost, i
2. Ova savršena poslušnost mora biti stalna.

Poznato je da se Zakonom niko ne opravdava pred Bogom....“ (Galatima 3:11)

Kako „poznato“? Na koje dokaze Pavle ovdje misli? U osnovi to su dvije stvari:

1. Očigledno je iz našeg vlastitog iskustva, ako smo iskreni prema sebi, da naše poštovanje zakona nikada nije savršeno, da nam svima nedostaje učinak kada su u pitanju naša dobra djela.

2. To je evidentno i iz Svetog pisma.

U Rimljanima poslanici Pavle je jasno zaključio da se svi nalazimo pod grijehom. Što se tiče našeg položaja „pod Zakonom“, svi smo pali. „Kao što je napisano: Nema pravednog čovjeka, nema nijednog...“ (Rimljanima 3:10) „Jer **svi su sagriješili** i lišeni su Božje slave.“ (Rimljanima 3:23)

Pavle kaže, u Galatima 3:11, apsolutno je očigledno – kako u smislu našeg subjektivnog iskustva, tako i u smislu Božje Riječi – nema nikoga ko je proizveo savršenu poslušnost. Svi smo skrenuli sa slijeđenja Božjeg puta. Svi smo postali bezvrijedni; svi smo pokvareni. Niti jedna osoba ne čini dobro, po mjerilima svetog i savršenog Stvoritelja. Nije u

našoj prirodi da se udaljimo od grijeha. To je posljedica prvobitnog pada u grijeh i nemogućnosti čovjeka da sam povрати Božje moralno obličje koje je dobio prilikom stvaranja.

Međutim, ovo ne implicira da nijedan čovjek nikada ne čini ništa što se može opisati kao dobro. Naravno, ljudi stalno rade izolovane dobre stvari, barem po našim standardima. Sposobni smo da znamo razliku između ispravnog i pogrešnog, i da izaberemo šta je ispravno... kada to želimo. Suština je da su ljudi sposobni činiti dobro, ali mi univerzalno odlučujemo da to ne činimo, prema Božjim standardima. Mi želimo ono što želimo, a ne ono što On želi.

A znamo da sve što Zakon kaže rečeno je onima koji su pod Zakonom, da se svaka usta zapuše i da sav svijet bude kriv Bogu. (Rimljanima 3:19)

Pavle sažima tezu da Zakon ne može nikoga zaštititi od Božjeg suda njihovoj vlastitoj, ličnoj grešnosti. Svako ko vjeruje u to vara se. Pavle piše da zakon govori onima koji su pod zakonom. I šta piše? Kaže: „Ne možete održati Zakon.“

Drugim riječima, Mojsijev zakon, Božji dar Izraelu, ne pruža nikakvu zaštitu od Božje presude za ljudski grijeh. Ni za Jevreje, ni za neznabošce. Umjesto toga, zakon otkriva koliko mi ljudi griješimo. To nas tjera da se složimo s Bogom da zaslužujemo Njegov gnjev jer sada razumijemo sve načine na koje smo zgriješili protiv Njega.

Stoga iz djela zakona ni jedno tijelo se neće opravdati u njegovim očima, jer preko Zakona dolazi spoznaja o grijehu. (Rimljanima 3:20)

Ovim stihom Pavle zaključuje svoj argument da svaka

pojedinačna osoba zaslužuje Božji sud protiv naše grešnosti, čak i oni koji žive pod Mojsijevim zakonom (Rimljanima 3:10). Zakon je zaista Božji dar, ali to nije bio put da se opravdamo u Božjim očima. Pavle to otvoreno kaže: Nijedno ljudsko biće neće biti opravdano u Božjim očima djelima zakona. Zašto? Jer nijedno ljudsko biće nije u stanju savršeno da drži djela zakona. Mi smo po prirodi grešnici. Svaka osoba, bez izuzetka, bira da uradi ono što zna da nije u redu, barem ponekad. Bez Božjeg pisanog Zakona kao standarda za ispravno i pogrešno, mogli bismo biti u iskušenju da tvrdimo da smo prilično dobri ljudi. Međutim, kada uporedimo svoje živote s pravilima zakona, konačno moramo priznati da smo očajni grešnici. Kršimo Božji zakon na više načina nego što možemo izbrojati. Što je još gore, poznavanje razlike između ispravnog i pogrešnog, čak i zakona koji je dao Bog, ne čini nas moralnim. Zakon donosi spoznaju o grijehu i konačni zaključak da zaslužujemo Božji sud.

Ukratko, u uslovima pobune koju mogu inicirati moralna bića sa slobodnom voljom bez koje ljubav nije moguća, duhovni vječni Zakon se „aktivira“ protiv prekršioca poretka, koji se okreće sebičnosti, čija svrhovitost tada postaje izopačena i čija volja više nije izraz Božje volje i karaktera. Zakon tada grešniku pokazuje da je bezakonik i osuđuje ga.

„Svi mi kao ovce zalutismo, svaki od nas se okrenu svojim putem...“ (Isaija 53:6)

„Svi smo mi postali kao nečisti, i sva je naša pravda kao prljava haljina; svi kao lišće uvenismo, i naše izopačenosti odniješe nas kao vjetar.“ (Isaija 64:6)

POGLAVLJE 5.

Jedinstvena dobra vijest

Cilj moralnog Zakona jeste moralno obavezivanje ali ne i rješavanje problema grijeha. Ovo zato što odvajanje čovjeka od Boga onemogućava grešniku da tvori Zakon ljubavi, jer je lišen Božje slave.

A sada se pokazuje pravednost pred Bogom nezavisno od Zakona, o čemu svjedoče Zakon i Proroci. (Rimljanima 3:21)

Riječi „a sada“ koje počinju ovim stihom mogu biti dvije od najvažnijih riječi u cijeloj Bibliji. Pavle je upravo rekao u prethodnom stihu da „djelima zakona nijedno ljudsko biće neće biti opravdano“ u Božjim očima. Niko ne može savršeno držati zakon i niko ne živi životom dostojnim Božje pravednosti (Rimljanima 3:10). Za nas stvari zvuče mračno. Ako čak ni sledbenici Zakona ne mogu izbjeći Božji sud, kakvu nadu ima iko od nas?

Pavle dodaje da ova nova stvar nije bila neočekivana. Zakon i Proroci su sve vrijeme ukazivali na Božju pravednost. U stvari, uvijek je bio Božji plan da dođe do ovog „a sada“ kao načina da se ljudi spasu.

„Jer svi su sagriješili i lišeni su Božje slave, a opravdavaju se darom, blagodaću njegovom, kroz iskupljenje koje je u Hristu Isusu, kojega odredi Bog da bude žrtva pomirenja kroz vjeru u njegovu krv, da pokaže pravdu svoju oproštenjem predašnjih grijeha.“ (Rimljanima 3:23-25)

Šta znači biti „lišen Božje slave“? Da bismo razumjeli

šta Pavle govori, moramo se vratiti na Postanje i pad čovjeka. Kada je Bog stvorio Adama i Evu, ne samo da ih je stvorio na svoju sliku, već ih je stvorio da u njima prebiva Duh sveti. Mi ljudi smo stvoreni kao hram Božji, ali kada je Adam sagriješio, okrenuo je leđa Bogu. Postao je samozavisan, Duh sveti ga je napustio i njegov život je utonuo u tamu. Drugim riječima, u Padu su naši praroditelji umrli duhovno, ne fizički, već duhovno. I pošto je Bog stvorio čovjeka da proizvede svoju vrstu, budući da Adam i Eva nisu imali djece kada su pali – sva njihova djeca su rođena nakon pada Adama i Eve – dakle, oni su takođe rođeni duhovno mrtvi.

Tom blagodaću spaseni ste kroz vjeru. I to nije od vas, dar je Božji. Ne od djela, da se niko ne bi hvalio. (Efescima 2:8-9)

Naime, smatramo da se čovjek opravdava vjerom, bez djela Zakona. (Rimljanima 3:28)

„Mi koji znamo da se čovjek nikako ne opravdava djelima zakona, već kroz vjeru Hrista Isusa, i mi smo povjerovali u Hrista Isusa, da se opravdamo vjerom Hristovom, a ne djelima zakona, jer se djelima zakona nijedno tijelo neće opravdati.“ (Galatima 2:16)

Pavle vrlo jasno sažima da je Božja pravednost dostupna ljudima kroz vjeru u Isusa Hrista, a da to nikako nije moguće ostvariti legalističkim pokušajima držanja Zakona.

Spasenje u biblijskom smislu je izbavljenje od grijeha i vječne smrti. Spasenje je moguće jedino posredstvom Isusa Hrista: „Ja sam put i istina i život. Niko ne dolazi k Ocu osim kroz mene.“ (Jovan 14:6; uporedi sa Jovan 10:9) „I ni u kom

drugom nema spasenja, jer nema drugog imena pod nebom datog među ljudima kojim bi se mi mogli spasiti.“ (Djela 4:12) „Bog nam je dao vječni život, i taj život je u njegovom Sinu. Ko ima Sina, ima život, a ko nema Sina Božjeg, nema život.“ (1. Jovanova 5:11-12) Spasenje je Božji nezasluživi dar: „Tom blagodaću spaseni ste kroz vjeru. I to nije od vas, dar je Božji.“ (Efescima 2:8) Spasenje se prima vjerom: „Jer ako svojim ustima priznaješ Isusa Gospoda, i ako u svom srcu vjeruješ da ga je Bog podigao iz mrtvih, bićeš spasen. Jer se srcem vjeruje za pravednost, a ustima se priznaje za spasenje.“ (Rimljanima 10:9-10; uporedi sa Jovan 11:25-26)

Sušтина poruke o spasenju je da Bog šalje Spasitelja u naš svijet – Isusa Hrista, koji je Njegov jedinorođeni Sin, jedini kvalifikovan za tu misiju (1. Timoteju 2:5). Sin Božji je zato postao Sin čovječji (Matej 1; Luka 1), kao što smo mi (Jevrejima 2:14-18).

Svrha Hristovog utjelovljenja je posrednička misija spasenja u korist ljudskog roda. U ljudskoj prirodi Isus je savršeno održao Božji Zakon (Jovan 15:10) i bio bez grijeha (Jevrejima 4:15; 1. Petrova 2:22).

Kao takav kvalifikovao se za veliku antitipsku stvarnu Žrtvu pomirenja, koja je bila najavljivana od pada u grijeh (Jovan 3:16; Marko 10:45; Galatima 1:4; Rimljanima 5:6-8; Jevrejima 10:1-14). Hrist je posrednički postao žrtva za grijehe cijelog svijeta (1. Jovanova 2:2).

„A on bolesti naše nosi i patnje naše uze na sebe, a mi smo mislili da mu Bog stvara nevolju, da ga on udara i da ga muči. Ali on je bio ranjen za naše presteupe, slomljen za naša

bezakonja; ukor za izopačenost bio je na njemu našeg mira radi, i ranom njegovom mi se iscijelismo. Svi mi kao ovce zalutamo, svaki od nas se okrenu svojim putem, a Gospod je položio na njega bezakonje svih nas.“ (Isaija 53:4-6)

Savršenim bezgrešnim životom i umrijevši bez grijeha, Hrist je pobijedio smrt koja je posledica grijeha (Jevrejima 2:14-15).

Budući da je Zakon bio nemoćan, jer je zbog tijela bio slab, Bog je, poslavši svog Sina u obličju grešnog tijela, za grijeh osudio grijeh u tijelu, da bi se pravedni zahtjevi Zakona ispunili na nama koji ne hodimo po tijelu, nego po Duhu. (Rimljanima 8:3-4)

Ali kad se vrijeme navršilo, Bog je poslao svog Sina, rođenog od žene i rođenog pod Zakonom, da iskupi one koji su pod Zakonom, kako bismo mogli dobiti posinaštvo. (Galatima 4:4-5)

Ovo je kritična tačka bez koje bi proces našeg spasenja bio neizvodiv. Hristova žrtva „u obličju grešnog tijela“ osuđuje naš „grijeh u tijelu“ – rješavajući tako samu srž problema u kojem se nalazimo! Zbog toga je Hrist s pravom mogao kazati: „*Zaista, zaista, kažem vam, ko sluša moju riječ i vjeruje onome koji me je poslao, ima vječni život i ne dolazi na sud, nego je prešao iz smrti u život.*“ (Jovan 5:24) Ovaj stih nam, međutim, govori i da je spasenje proces i da zahtijeva naš odgovor u vjeri i poslušnosti, čija odlika je istrajnost do kraja: „*Ali ko istraje do kraja, taj će biti spasen.*“ (Marko 13:13; ref. Matej 24:13) U protivnom, naš status se može promijeniti i možemo biti diskvalifikovani izvan okrilja spasenja.

KAKO NAS BOG SPASAVA KROZ HRISTA?

Veoma je važno istaći da je Hristova žrtva imala posrednički karakter, baš kao i žrtvena smrt nevinih jagnjadi u tip-skoj službi pod Starim savezom koja je, zajedno sa praznicima, ilustrovala Plan spasenja. Dakle, Isus nije primio kaznu za grijeh svijeta, već je posredničkom smrću omogućio svima koji ga prihvate za svog Spasitelja i Gospoda da budu usvojeni u Božju porodicu. „*Jer plata za grijeh je smrt, a Božji dar je vječni život kroz Hrista Isusa, našeg Gospoda.*“ (Rimljanima 6:23) Kazna za grijeh je druga smrt za vječnost, prilikom Božjeg izvršnog suda opisanog u Otkrivenju 20. glava. Prije svega, Zakon ne bi dopustio da nevini plati kaznu umjesto krivca. Drugo, da je to Isus učinio, to bi značilo vječnu smrt za njega samoga. Stoga je jako bitno da razumijemo stvari onako kako su date u Svetom pismu. Hrist posreduje za nas kao „opšti čovjek“, drugi Adam, predstavnik ljudskog roda, o čemu Pavle govori u Rimljanima 5. glava kao i u 1. Korinćanima 15. glava.

Pavle često u svojim spisima pominje naš status „u Hristu“. Šta to znači? To je ključna fraza koja se provlači kroz Pavlove poslanice. Ako bismo ovu frazu izvukli iz ovih spisa, ostalo bi vrlo malo od Pavlovog izlaganja jevanđelja. To je središnja tema Pavlove teologije – „u Hristu“ ili „u Hristu Isusu“. Ona se ponekad izražava drugim sličnim frazama, to jest „u njemu“ ili „po njemu“ ili „preko (kroz) njega“ ili „u voljenom“ ili „zajedno s njim“ ili „u kome“. Ovo su sve sinonimi koji se odnose na motiv ili ideju „u Hristu“.

Istinu iza ove fraze prvi je uveo sam Hrist kada je rekao

svojim učenicima: „Ostanite u meni“. Ovo su temeljne riječi jevanđelja i ako ne razumijemo šta Novi savez podrazumijeva pod ovim izrazom „u Hristu“, nikada nećemo moći u potpunosti razumjeti i cijeniti dobru vijest o spasenju koju Novi savez definiše kao „jevanđelje“. Ne postoji ništa što imamo kao hrišćani osim to što imamo u Hristu. Sve u čemu uživamo i čemu se nadamo kao vjernici, bilo da govorimo o miru u opravdanju ili o svetom životu u posvećenju ili o iskupljenju od ovog pokvarenog tijela koje će se dogoditi na proslavljanju, sve je to naše uvijek u Hristu. Izvan njega nemamo ništa osim grijeha, osude i smrti.

Međutim, ovaj izraz „u Hristu“ je prilično težak za razumijevanje. Kao što je Nikodimu bilo zapanjujuće „moraš se nanovo roditi“, tako je i nama koncept „u Hristu“ veoma težak za razumijevanje. Ovo se posebno odnosi na um koji toliki naglasak stavlja na pojedinca. Pitanje koje se često postavlja u našim glavama je: „Kako ja, kao pojedinac, mogu biti u nekom drugom?“ Ovo nema smisla za naš individualistički način razmišljanja. Ali šta Sveto pismo znači kada nam kaže da smo bili zajedno sa Hristom u njegovoj smrti, sahrani i uskrsenju i da smo sada postavljeni na nebesima? (Ovo ćemo naći u Efescima 2:5-6.) Šta Sveto pismo pod tim misli? Budući da ne možemo da shvatimo ove činjenice, skloni smo zanemariti ili preletjeti tu frazu „u Hristu“. Ipak, cjelokupno razumijevanje jevanđelja zavisi o našem razumijevanju značaja ove dvije vitalne riječi, „u Hristu“.

Ova ideja ili motiv „u Hristu“ zasniva se na onome što je poznato kao „biblijska solidarnost“ ili „jedinstvo društva“.

Stoga, ako želimo da se uhvatimo u koštac s ovom frazom, prvo moramo razumjeti šta Biblija podrazumijeva pod solidarnošću. Ako pažljivo pogledamo našu Bibliju, otkrićemo tri činjenice, tri temeljne istine koje Biblija otkriva.

1. Činjenica broj jedan je da je Bog stvorio sve ljude u jednom čovjeku. Nismo stvoreni kao pojedinci. Stvoreni smo korporativno u jednom čovjeku, a to je Adam. Dakle, kada pogledamo izraz „u Adamu“, to znači korporativni čovjek u jednom čovjeku. U stvari, riječ „Adam“ na hebrejskom ima kolektivno značenje. To je korporativna riječ za „čovječanstvo“. Pogledaćemo dvije izjave iz Svetog pisma, jednu u Starom i jednu u Novom savezu o ovoj prvoj činjenici. U Postanju 2:7 zapisano je stvaranje Adama: „Gospod Bog je oblikovao čovjeka od zemaljskog praha i udahnuo mu u nozdrve dah života, i čovjek je postao duša živa.“ Nakon što je Bog stvorio Adama od praha zemaljskog, udahnuo mu je u nozdrve dah života, ali, u originalnom hebrejskom tekstu, riječ „život“ nije u jednini već u množini. Bog je udahnuo Adamu dah (više) „života“. Životi čitavog ljudskog roda stvoreni su u jednom čovjeku. U stvari, prelazeći na drugi tekst u Novom savezu, Djela apostolska 17:26, rečeno nam je da je Bog od jednog čovjeka stvorio cijeli ljudski rod koji je na ovoj zemlji: „I učinio je da od jedne krvi sav rod čovječji živi po svemu licu zemaljskom.“

Dakle, činjenica broj jedan je da su svi ljudi stvoreni u jednom čovjeku. U Rimljanima 5, kada je Adam zgriješio, svi su sagriješili u njemu i svi su u njemu osuđeni. Zašto? Zato što smo bili umiješani u njegov čin grijeha. Bili smo „u njemu“.

2. Ovo nas dovodi do činjenice broj dva: Sotona je upropastio sve ljude u jednom čovjeku. Čitamo u Rimljanima 5:12: „Zato, kao što je kroz jednog čovjeka u svijet ušao grijeh i preko grijeha smrt, i tako se smrt proširila na sve ljude jer su svi sagriješili...“ Grijeh je ušao u svijet, ljudski rod, preko jednog čovjeka. Rimljanima 5:18: „Zato, dakle, kao što je sagrešenjem jednog na sve ljude došla osuda, tako i pravdom jednog dođe na sve ljude opravdanje života.“

Neposlušnošću jednog čovjeka, osuda je stigla na sve ljude, kao i presuda za to. U 1. Korinćanima 15:21-22 rečeno nam je da „u Adamu svi umiru“. Zašto? Jer kada je Sotona dotakao Adama prije nego što je imao djece, dotakao je ljudsku rasu u Adamu.

3. Ali činjenica broj tri je divna dobra vijest jevanđelja. Bog je otkupio sve ljude u jednom čovjeku, Isusu Hristu. Da bi to postigao, Bog je prvo morao da kvalifikuje svog Sina da bude naš Spasitelj. Kao Sin Božji već je imao jedinstvenu pretkvalifikaciju ali to nije bilo dovoljno. Pravno, nijedan zakon neće dozvoliti da jedna osoba, posebno nevina osoba, snosi krivicu i kaznu krivca. Ne možete prenijeti krivicu i kaznu. Isto tako, pravno, ne možete prenositi pravednost. Dakle, prije nego što nas je Hrist mogao spasiti, morao je biti kvalifikovan da bude naš Spasitelj. Morao je da se kvalifikuje da bude naš predstavnik. Morao je da se kvalifikuje da bude naša zamjena. Kako je Bog kvalifikovao Hrista, svog jedino-rođenog Sina, da bude naš Spasitelj?

On je uzeo božanski život svoga Sina, koji mu je Sin dao kroz samopražnjenje o kojem Pavle govori u Filipljanima 2:6-

8, Sin Božji se ispraznio, predao Ocu koji je uzeo njegov božanski život i Duhom svetim, Njegovom životodavnom silom, stavio ga u utrobi Marijinoj da bi, u utjelovljenju, Hristov božanski identitet i naše korporativno čovječanstvo bilo spojeno u jednu Ličnost. Iako ovaj čin djeluje misteriozno, ono što možemo razumjeti iz Svetog pisma je da je Hrist zaista uzeo našu ljudsku prirodu kojoj je potrebno iskupljenje, istovremeno zadržavši svoj identitet Sina Božjeg, ali sada na drugačiji način, kao čovjek, jedan od nas. Tako, prilikom utjelovljenja, čitav ljudski rod, svako ljudsko biće od Adama do posljednje osobe, stavljeno je u Hrista. Hrist je postao drugi ili posljednji Adam, ili drugo ili posljednje čovječanstvo. Baš kao što smo bili u Adamu, Bog nas je svojim činom utjelovljenja kroz Duha svetoga, stavio u Hrista tako da smo zajedno bili u Hristu prilikom utjelovljenja.

To nas još uvijek nije spasilo, ali je Mesiju kvalifikovalo da bude naš zamjenik i predstavnik. Sada, po Božijem činu, mi smo u njemu i ono što je on uradio, mi smo uradili u njemu. Ukratko, ovo je dobra vijest o spasenju. To je izraženo u 1. Korinćanima 1:30: „Iz kog ste vi u Hristu Isusu, koji nam posta mudrost od Boga i pravednost i posvećenje i iskupljenje.“

„Iz koga“ se odnosi na Boga Oca (vidi prethodni stih), „vi“, koje je u množini, odnosi se na nas i, naravno, Hrist se odnosi na Sina Božjeg. Pavle ovdje kaže da nas je „Bog uzeo i stavio u Hrista Isusa“. Ovo se dogodilo prilikom utjelovljenja. Čineći to svojim životom i smrću, Hrist je za nas postao mudrost, što znači „posebno znanje od Boga“. Hrist je za nas postao naša pravednost, naše posvećenje i naše otkupljenje.

Spasenje puno i potpuno za nas je postignuto u Isusu Hristu, počevši od utjelovljenja, kroz Njegov život i smrt na krstu. U utjelovljenju smo bili spojeni sa Hristom. Svojim životom i svojom smrću, Hrist nam je dao novu istoriju, istoriju u kojoj stojimo savršeni pred Bogom i Njegovim svetim zakonom.

Mi smo bili Božja djeca po stvaranju, ali, kada je Adam zgriješio, ne samo da nas je osudio nego nas je prodao Sotoni. Postali smo Sotonino vlasništvo kada je Adam sagriješio (Luka 4:5-6). Dakle, kroz Hrista kao drugog Adama, novog opšteg Čovjeka, ljudski rod je mogao biti oživljen i ponovo se spojiti sa Bogom, uspostaviti spasonosni odnos.

I to je isključivo čin Božje spasonosne blagodati. Blagodaću smo spaseni. To jednostavno znači da nismo učinili ništa da ovo zaslužimo. Zbog otkupljenja koje imamo u Hristu, sada smo Hristovi sunaslednici. Postali smo njegova usvojena djeca. Ovim spajanjem sa Hristom postajemo jedno sa Hristom. Pošto je Hrist Sin Božiji, mi postajemo, ovim sjedinjenjem sa Hristom, sinovi i kćeri Božiji.

Ujedinivši nas u Hristu koji je proživio život ne sagriješivši i posrednički umro za naš grijeh, Bog je dobio zakonsko pravo da nas postavi sa Hristom na nebesima. On nas je podigao, ali primijetite da nas nije podigao kao pojedince nego nas je podigao zajedno, a to zajedno znači zajedno sa Hristom. Pošto smo se u utjelovljenju sjedinili s njim, onda njegov život postaje naš život, njegova smrt postaje naša smrt, njegovo uskrsenje postaje naše uskrsenje. To je način na koji nas Bog spasava. Očigledna je istina da ovaj status možemo imati samo i isključivo „u Hristu Isusu“ (Efescima 2:6).

Međutim, problem mejnstrim hrišćanske teologije je učenje da proces spasenja završava sa Hristovim uskrsnjem. Upravo zbog toga mnogi hrišćanski učitelji i vjernici lako skreću na kolosijek zvani „jeftina milost“. Biblija uči da se proces spasenja nastavlja posle Hristovog uskrsenja, baš kao što prema tipologiji zemaljskog svetišta tretman grijeha nije bio završen prinošenjem žrtve za grijeh na oltaru u dvorištu svetišta. Grijeh je simbolički unosen u svetinju, a samo svetište se jednom godišnje, na Dan pomirenja (Jom Kipur) konačno čistilo od svih unesenih (pokajanih) grijeha. To se shvatalo kao Dan suda za Božji narod. U velikom antitipu, nakon svog uznesenja, Hrist, sada sa kvalifikacijom našeg Prvosveštenika, posreduje u originalnom nebeskom svetištu za svoj narod, o čemu govori poslanica Jevrejima. Hristovo posredništvo okončaće se antitipskim Danom pomirenja odnosno Istražnim sudom (1. Petrova 4:17; 2. Korinćanima 5:10) koji prethodi Drugom dolasku, a koji je, prema najdužem vremenskom proročanstvu iz Danila 8:14, započeo od 1844. godine.²

Tako prinošenje žrtve u dvorištu svetišta predstavlja pokajanje grešnika, transfer i tretman grijeha unutar svetišta predstavljaju opravdanje vjerom, dok završna služba u svetinji

² Ključ za tumačenje proročanstva o 2300 „dana“ (doslovno „večeri i jutara“) nalazi se u biblijskom principu primjene „dan za godinu“ (vidi 4. Mojsijeva 14:34; Ezekiel 4:6), pošto je anđeo objasnio da je dato „za mnogo vremena“ (8:26) kao i da je „zapečaćeno do poslednjeg vremena“ (12:9), kada će se razumjeti (12:4-10). U Danilu 9:24-27, kao pojašnjenje proroku (9:20-21), dato je dodatno proročanstvo o 70 sedmica koje ukazuje na polaznu 457. godinu prije n.e. od kada se računaju oba perioda (vidi Ezra 7:7, 12, 13).

nad svetinjama predstavlja sud, čišćenje grijeha i konačno spasenje. U antitipu, samo prvi čin odvija se na zemlji, dok sve ostalo pripada službi na Nebu.

Šta nam ovo govori? Evo nekoliko važnih činjenica koje moramo imati na umu.

1. Hristova žrtva bila je posrednička (Jovan 1:29; 1. Petrova 2:24), a ne zamjenska, baš kao što je to bila i žrtva nevinog jagnjeta. To znači da je Hrist zaista ponio grijeh svijeta na krst i otkupio ljudski rod, ali ne i platio konačnu kaznu za te grijeh. Kad bi bilo tako, on bi morao umrijeti drugom smrću, što je zbogom životu zauvijek. Božji Zakon ne dozvoljava da nevini plati kaznu za krivoga; nevini može samo da ponese grijeh kao kvalifikovani zastupnik. Isus se žrtvovao potencijalno za sve grijeh, ali On nosi i posreduje samo za pokajane grijeh (nepokajani grijeh se nije mogao unijeti u svetinju). Zašto bi se grijesi dalje tretirali u nebeskoj Svetinji ako je Isus na Golgoti platio kaznu za grijeh drugom smrću?

Dakle, konačna kazna za grijeh je druga, vječna smrt (Otkrivenje 20:9-15) kojom će biti kažnjeni svi nepokajani grešnici, Sotona i pali anđeli. Upravo iz tog razloga se u nebeskom svetilištu tretiraju uneseni pokajani grijesi (Jevrejima 9:23-24) i nakon njihovog konačnog čišćenja prenose na Sotonu, uzročnika grijeha (vidi 3. Mojsijeva 16. glava; uporedi sa Otkrivenje 20:1-3). Dakle, konačnu kaznu za pokajane grijeh Božjeg naroda ispašta Sotona, čime se u potpunosti zadovoljava pravda Zakona. Prema proročanstvu iz knjige Postanja 3. glava, Sotona Hrista „ujeda za petu“, ali glava koja na kraju biva smrskana je Sotonina!

2. Drugi razlog zašto nije „sve završeno na krstu“ je to što se mi i dalje borimo sa grijehom i imamo grijeha za koje se treba pokajati koji su sada „relacijski“ u našem odnosu sa Bogom (1. Jovanova 2:1). Naša pala priroda ostaje sa nama sve do smrti ili Drugog Hristovog dolaska. Ukoliko ovo ne razumijemo, jevanđelje je za nas opasna vijest!

3. Treće, iako su hrišćani zaista promijenili svoje građanstvo pomirenjem sa Bogom u Hristu, mi i dalje imamo slobodnu volju i možemo se odreći nebeskog građanstva odnosno otpasti ili se vratiti opet ovom svijetu (Jevrejima 6:4-6; 2. Petrova 3:17). Zbog toga Sveto pismo ističe važnost istrajnosti do kraja u vjeri i jasno povezuje to sa spasenjem (Matej 10:22; 24:13; Marko 13:13; Otkrivenje 14:12). Ako smo već neopozivo spaseni, to bi bili besmisleni napori.

Zaključujemo da je spasenje proces koji efektivno traje sve do drugog Hristovog dolaska, dok će Plan spasenja biti konačno realizovan nakon izvršnog Božjeg suda i obnove Zemlje i univerzuma.

POGLAVLJE 6.

Promjena smjera

Na tački prihvatanja ili odbacivanja Hrista kao Spasitelja, prelama se naš status pred Bogom. Da bi Božji plan spasenja postao efektivan za nas, neophodno je da prihvatimo uslove koje je Bog dao u Svetom pismu. Tada stičemo pravo da postanemo sudionici Božje spasonosne blagodati. Da bismo imali objektivnu vjeru, moramo primiti i naučiti istinu (Jovan 8:31-32) i pokoriti se Bogu u skladu sa tim učenjem (Rimljanima 6:17).

Naša reakcija na saznanje istine veoma je važna. Kao što smo vidjeli, prvi korak je shvatanje da smo beznadežni grešnici pred Božjim svetim Zakonom. Zbog toga je Hristovo jevanđelje jedinstvena dobra vijest o spasenju. Naš odgovor određuje naš status pred Bogom.

*Ili možda prezireš bogatstvo njegove dobrote i uzdržljivosti i dugog trpljenja, ne shvatajući da te Božja dobrota vodi do **pokajanja**? (Rimljanima 2:4)*

Šta je „pokajanje“? Pavle kaže u Efescima 2:3 da smo mi, dok nismo bili obraćeni, služili grešnim željama tijela i uma. Neobraćeni čovjek nema kontradiktornost između svoje grešne prirode i svog uma. Oboje su u jedinstvu, u skladu sa grijehom. Ali, kada prihvatite Hrista, u umu se dešava promjena. Ta promjena se naziva pokajanje. Grčka riječ znači promjenu mišljenja. Kada se osoba obrati, ona se svojim umom, svojom voljom, okreće Bogu u znak poštovanja i zahvalnosti i prihvata

dar Božji, Isusa Hrista, kao svog ličnog Spasitelja. To znači potpuno promijeniti svoju paradigmu, priznati zabludu i prihvatiti istinu. U hrišćanstvu to znači prihvatiti gledište Boga o svijetu, Isusu i sebi i ponašati se u skladu s tim.

U vjerniku je um napravio preokret. To više nije bježanje od Boga; sada je u skladu sa Bogom. To je ono što Pavle naziva unutrašnjim čovjekom, preobraćenim umom.

Ali moramo paziti da naše pokajanje bude zaista promjena kakvu Bog želi. Zašto? Jer ljudi mogu da se pokaju iz motiva i razloga koji nisu pokajanje na spasenje!

Jer žalost koja je u skladu sa Božjom voljom podstiče na pokajanje koje vodi u spasenje, zbog čega ne treba žaliti, a žalost svojstvena ovom svijetu donosi smrt. (2. Korinćanima 7:10)

Jovan Krstitelj je propovijedao pokajanje kao osnovu da se ljudi pripreme za Mesiju. Pokajanje je glavna tema u Isusovoj službi. Isusa više zanima poniznost i spremnost na pokajanje nego svetost; ako dođu, on će pružiti svu pravednost koja im je potrebna. On nije došao da okupi grupu previše religioznih legalista koji misle da su toliko pravedni da im nije potreban. On je došao da pozove one koji znaju da su grešnici na pokajanje (Luka 5:31-32). U priči o jednoj izgubljenoj ovcu, Isus će reći: „Kažem vam da će tako na nebu biti veća radost zbog jednog grešnika koji se kaje nego zbog devedeset i devet pravednika kojima ne treba pokajanje.“ (Luka 15:7) Samopravedni idealizam i nesvjesnost o potrebi za pokajanjem često su mnogo teža stanja pred Bogom od izgubljenosti. Da bismo bili spašeni, moramo prihvatiti da su naši

grijesi pogrešni i da Bog daje način na koji treba da živimo. Ovo nije samo intelektualna vježba; trebamo dozvoliti vjeronauku da nas promijeni, iznutra i izvana. To ne znači da nikada više nećemo grijesiti. To znači da je naš cilj mrziti grijeh koliko i Bog. Istinsko pokajanje je povezano sa „pobožnom žalošću“ zbog toga što smo se pobunili protiv Boga (2. Korinćanima 7:9). Zbog toga je pokajanje ključni aspekt jevanđelja: osoba mora biti spremna da se okrene od tame i okrene se svjetlosti.

Pokajanje uključuje tugu dok prepoznamo i priznajemo svoju grešnu sebičnost. Prvi korak pokajanja je priznanje da smo u krivu i da je Bog u pravu. Drugi korak je određivanje pravog odgovora na osnovu te istine. Oni koji žale dok se kaju za svoj grijeh su blagosloveni. Svrha je stvarna unutrašnja promjena srca, a ne samo da *izgledamo dobro* pred drugim ljudima (Matej 3:7-8). Tražiti Božje kraljevstvo i Njegovu pravednost (Matej 6:10) znači živjeti u tom stalnom pokajanju od grijeha i voditi onu vrstu iskrenog, od srca, odanog Bogu način života koji je Isus opisao. Pokajanje, a ne držanje pravila, pomiruje nas s Bogom i, zauzvrat, čini da ga volimo (Ponovljeni zakon 6:5).

U Bibliji nalazimo primjere priznanja određene istine ili grijeha, bez stvarnog pokajanja. Ti ljudi su se u stvari kajali ili žalili zbog posledica grijeha. Jedan istaknut primjer je „pokajanje“ Jude koji je izdao Hrista. S druge, pozitivan primjer je Petrovo pokajanje nakon što se odrekao Hrista. Priznanje nije isto što i pokajanje. Kako će svijet odgovoriti na Hristov drugi dolazak? Isus kaže da će svaki narod na svijetu tugovati.

„Žalostiti se“ podrazumijeva tugu i žaljenje, ali ne nužno i pokajanje. Velika većina stanovnika zemlje neće se pokajati čak ni u tom vremenu (Otkrivenje 9:20-21). Oni će samo žaliti zbog posledica koje će ih snaći i čak ružiti Boga (Otkrivenje 16:21).

Ispovijed zahtijeva samo priznavanje da ste zgriješili; pokajanje znači iskreno žaliti zbog tog grijeha i dopustiti svetom Duhu da promijeni vaše srce. Pokajanje znači voljeti Boga dovoljno da mrziš svoj grijeh. Pokajanje donosi obnovu, unutrašnju reformu srca.

Pojam „pokajanja“ je ponekad teško shvatiti. Bukvalno, to znači „predomisliti se“. To znači priznati da ste učinili nešto pogrešno, složiti se da to više ne morate činiti i nastojati da to prestanete raditi. Postoje dvije različite sfere pokajanja. Najvažnije je pokajanje koje vodi spasenju. Moramo priznati da smo grešnici, priznati da smo uvrijedili Boga, zatražiti Njegov oprost i složiti se da moramo promijeniti svoje postupke. Drugo je relacijsko pokajanje. Priznajemo da je određena radnja pogrešna i moramo prestati s tim. Zbog naše pale prirode koja ostaje kakva jeste do promjene o drugom Hristovom dolasku (vidi: Rimljanima 7:14-25), ovo ne bi trebao biti isključivi uslov za spasenje, ali obnavlja naše zajedništvo s Bogom. Ponekad se moramo pokajati mnogo puta za isti grijeh.

POGLAVLJE 7.

Šta se promijenilo a šta još nije?

Kada prihvatimo Hrista, kada doživimo obraćenje, kada se pokajemo, dolazi do promjene uma. „Preobratiti se“ znači odvratiti se od jedne stvari i okrenuti se drugoj, posvećujući ovoj novoj stvari svu svoju pažnju.

Isus je govorio o obraćenju kao novom rođenju, posebno u razgovoru sa jevrejskim starješinom Nikodimom, zabilježenom u Jevanđelju po Jovanu 3. glava. Ovaj koncept ponovnog rođenja je ključan za razumijevanje jevanđelja.

Ono što je Bog uradio za nas kroz Hrista proizvodi ponovno rođenje i promjenu u onima koji se obraćaju Njemu za spasenje. Dakle, izraz „odozgo roditi“ odnosi se na duhovni preporod nakon našeg prihvatanja Božjeg Plana spasenja. „Odozgo“ znači taj proces potiče od Boga: „*A onima koji su ga primili dao je pravo da postanu djeca Božja, jer vjeruju u njegovo ime, koji nisu od krvi ni od tjelesne volje ni od čovječje volje, nego začeti [rođeni] od Boga.*“ (1. Jovanova 1:12-13)

Prema Jovanu 3:3, biti „nanovo rođen“ je apsolutni, univerzalni zahtjev za spasenje. Jevanđelje je isključivo – što znači ograničeno samo na određenu grupu – iako se nudi svima. Spasavaju se samo oni koji vjeruju u Hrista, što je koncept koji će Jevanđelje po Jovanu ponoviti nekoliko puta (Jovan 3:5; 3:18; 3:36; 14:6).

Rođenje od Duha je jasna referenca na prihvatanje Hrista i novi život u Duhu. Biblija često opisuje našu ljudsku prirodu

koristeći izraz „tijelo“. Grčki izraz je *sarks*, koji se često koristi kao referenca na stanje ljudskih bića sklono grijehu. To je poetska referenca na našu slabost i naše neprijateljstvo prema Bogu. Ovo je sušta suprotnost Duhu, koji je od Boga (Filipljanima 3:3; Jovan 1:33). To je razlog zašto je ponovno rođenje neophodno.

Izraz „novorođenje“ postao je kliše, tako da većini ljudi vrlo malo znači. Međutim, razlika između tijela i Duha je razlog zašto je ponovno rođenje neophodno. Oni koji su „tjelesni“ rukovode se prema sklonostima pale ljudske prirode i ne žele da poslušaju ili upoznaju Boga. Grešna ljudska priroda to onemogućava. Svi ljudi su, podrazumijevano, suprotstavljeni i neposlušni Bogu. Da bi se ponovo sjedinila s Bogom, osoba mora promijeniti svoje usmjerenje. To se ne može dogoditi normalnim putem – preko naše tjelesne prirode koja je u neprijateljstvu sa Bogom. Apostol Pavle u Rimljanima poslanici detaljno obrazlaže tu problematiku. Zahtjev je da se osoba „nanovo rodi“, ovaj put u Duhu Božjem. Ovo podrazumijeva ponovno povezivanje sa Bogom na vjerskom i duhovnom nivou. To je jedini način da se izvučemo iz stanja u kojem se nalazimo – ponovno rođenje kroz Duha Božjeg. „Tijelo“ ovakvo kakvo jeste se ne može promijeniti, ono je isto od rođenja, i „tijelo“ ne može postati dio Božjeg kraljevstva. Dakle, logično, osoba mora biti „nanovo rođena“ – povezana sa Bogom duhovno – da bi se izvršila ova promjena. To je ujedno preduslov da na kraju, o Hristovom drugom dolasku, i tijelo može biti napokon promijenjeno (vidi: 1. Korinćanima 15:49-54)! Krajnji rezultat vjere u Hrista nije samo spas od

smrti, već ponovno rođenje u beskrajni život.

„Jer Bog je toliko volio svijet da je dao svog jedinorođenog Sina, da niko ko vjeruje u njega ne bude uništen, nego da ima vječni život.“ (Jovan 3:16)

Ovo je srž hrišćanstva: da je Bog volio svijet toliko da je dao svog jedinorođenog Sina da umre za nas, tako da će svako ko se uzda u njega može biti spašen od grijeha i smrti. Ovo je svakako najpoznatiji stih u Bibliji. Stih je sažetak jevanđelja u jednoj rečenici i tema cijele Biblije.

Nema sumnje da se, prema Bibliji, ljudi mogu spasiti samo kroz vjeru u Isusa Hrista. Apostol Jovan to sažima u svojoj Prvoj poslanici jednostavnim riječima: *„Bog nam je dao vječni život, i taj život je u njegovom Sinu. Ko ima Sina, ima život, a ko nema Sina Božjeg, nema život.“* (1. Jovanova 5:11-12) *„Ko vjeruje Sina, ima vječni život. Ko [svoje]glavo odbija Sina, neće vidjeti život, nego Božji gnjev ostaje na njemu.“* (Jovan 3:36) Ne može biti jasnije od ovoga. Postoje samo dvije opcije: oni koji se obrate Hristu u vjeri imaće „vječni život“ i naći oprostjenje za grijeh. Oni koji to ne urade suočiće se sa konačnom presudom na smrt. Niko nije neutralan, i niko nije izuzet.

„Jer plata za grijeh je smrt, a Božji dar je vječni život kroz Hrista Isusa, našeg Gospoda.“ (Rimljanima 6:23) Ko isplaćuje platu za grijeh? Zakon, jer čitamo u 1. Korinćanima 15:56: *„Žalac smrti je grijeh, a sila grijeha je Zakon.“* Zakon kaže grešniku: *„Moraš umrijeti.“* Milost ne kaže grešniku: *„Moraš umrijeti.“* Milost kaže grešniku: *„Imam dar za tebe. To je vječni život.“* To je Božji dar (Jovan 3:16). Dakle, vječni

život nije zaslužen, on je dar grešnicima.

Naravno dar se mora primiti i ovo primanje se zove vjera. Pavle kaže da smo spašeni onim što je Bog učinio u Hristu i ovo spasenje postaje naše kroz vjeru. „A bez vjere nije moguće ugoditi Bogu, jer onaj ko mu pristupa mora vjerovati da on postoji i da nagrađuje one koji ga revno traže.“ (Jevrejima 11:6) Kako dolazimo do vjere? „Dakle, vjera proističe iz propovijedanja, a propovijedanje kroz objavu Božju.“ (Rimljanima 10:17)

Grešnik se u stvari poistovjećuje sa Hristom, u njegovom životu, smrti i uskrsenju (Rimljanima 6:3-8).

Dvije stvari se dešavaju kada umremo sa Hristom:

1. Izbavljeni smo ispod grijeha (Rimljanima 6), i
2. Izbavljeni smo ispod zakona (Rimljanima 7). Mi smo na potpuno zakonit način oslobođeni ispod Zakona pod čijom jurisdikcijom smo bili osuđeni na smrt (Galatima 2:19; uporedi sa Rimljanima 6:14).

Zakon nas ne može spasiti, niti naši legalistički pokušaji da održimo Zakon. „*Jer koji su god od djela zakona pod prokletstvom su, jer je napisano: Proklet da je svako ko ne ostane u svemu što je napisano u svitku Zakona da ga vrši.*“ (Galatima 3:10) „**Hristos nas je otkupio od prokletstva Zakona postavši radi nas prokletstvo, jer je napisano: Proklet je svako ko je obješen na drvo.**“ (13. stih)

Jevanđelje nam omogućava da pripadnemo Hristu u kojem imamo slobodu od svega čemu smo robovali: grijehu (Jovan 8:32-36; Rimljanima 8:3), smrti (Jovan 5:24; Jevrejima 2:14-15; 2. Timoteju 1:10; 1. Jovanova 5:12; Otkrivenje 20:6),

Sotoni (Jovan 12:31; 16:11; Jevrejima 2:14), osudi (Rimljanima 8:1), prokletstvu Zakona (Galatima 3:13).

Ali priroda ostaje grešna baš onakva kakva je bila prije našeg obraćenja. Grijeh je mnogo više od moralnog neuspjeha pojedinca; to je aktivna i porobljavajuća sila.

U Rimljanima 7 Pavle prepliće teme zakona, grijeha i smrti, tumačeći svaku u odnosu na druge dvije. Iako je inherentno dobar, zakon rezultira smrću na osnovu prisvajanja grijehom (st. 10). To ne znači da zakon donosi smrt; grijeh donosi smrt kroz zakon. Budući da grijeh i smrt izvode svoju moć nad čovječanstvom iz drugoga, njihov odnos je „recipročno saučesništvo“. Smrt dolazi do čovječanstva kroz grijeh; obrnuto, grijeh vlada smrću, što je njegov normalan kraj.

Smrt, kao i grijeh, za svoje postojanje zavisi od zakona. Zakon se povezuje sa smrću na osnovu njegovog uvođenja u carstvo *sarksa*, grčke riječi za „tijelo“. U suštini, sarks je prirodna sfera ljudske aktivnosti, sfera u kojoj ljudi sebe razumiju u terminima vidljivog i izražajnog. Problem je u tome što grijeh sada dominira sferom normalne ljudske aktivnosti i kao rezultat toga postaje domen smrti. Dakle, zakon, koji treba da vodi u život, postaje sluga ili oruđe smrti.

Dakle, nakon obraćenja u hrišćaninu se događa borba između (još uvijek) grešnog tijela i (obraćenog) uma. Ova borba ne postoji u neobraćenom stanju, jer su grešno tijelo i grešni um u kooperaciji.

Zbog ovog frustrirajućeg iskustva, mnogi hrišćani dovede u pitanje svoje obraćenje kada se suoče s takvim previranjima. Ali činjenica je da vjernik ima dvije prirode. Ove

dvije prirode su u ratu jedna s drugom. Ovo će se nastaviti do našeg dana umiranja. Vjernik još uvijek ima grešnu prirodu sa kojom je rođen. Ali zbog novog iskustva novorođenja, regeneracije, vjernik takođe postaje dionik božanske prirode. Ove dvije prirode, tijelo i Duh su u stalnom ratu jedna s drugom. Stoga je napetost između tijela i Duha u stvarnosti dobar znak. To je dokaz našeg preobraćenja. Ako nemamo ovu napetost, onda se trebamo zapitati da li smo nanovo rođeni hrišćani.

Od početka do kraja, hod hrišćanina je samo hod vjere. Opravdani smo samo vjerom. Posvećeni smo samo vjerom. Ovo nije sjedenje i nečinjenje ništa jer je vjera uvijek borba.

Kada prihvatimo Isusa Hrista kao našeg Spasitelja, vjera nije samo mentalni pristanak na istinu; vjera govori da sam razapet sa Hristom (Galatima 2:20). Ovo je temeljni princip pravog hrišćanstva. Od početka do kraja, formula jevanđelja je ista: „Ne ja, nego Hrist“. Efekat tog potčinjavanja mora se nastaviti tokom cijelog našeg života. To se može porediti sa istrajnošću u bračnom zavjetu.

Pavle objašnjava „hodaње u Duhu“ u Rimljanima 8:5 i nadalje. Umovi onih koji hode u Duhu su zaokupljeni stvarima Duha. Umovi onih koji hodaju u tijelu su zaokupljeni stvarima od tijela. Ovo se može objasniti vrlo jednostavno. Kao što je već spomenuto, preobraćeni, nanovo rođeni hrišćanin ima dvije prirode. On ima staru prirodu koja je po vjeri mrtva, ali je u stvarnosti još uvijek tu, i ima novu, nanovo rođenu prirodu. On je učesnik božanske prirode. Dakle, imamo dvije prirode. Obje ove prirode imaju želje. Tijelo želi

griješiti. Duh želi da živi životom ugodnim Bogu. Obje ove prirode stavljaju ove želje u preobraćeni um. Tijelo ne može raditi ono što želi bez pristanka uma. Takođe, Duh ne može raditi ono što želi bez pristanka uma. Borbeno polje u hrišćanskom životu je um.

Mnogo je hrišćana koji osjećaju da su zato što su nanovo rođeni u kraljevstvu Božjem, da ne mogu napustiti to Božje kraljevstvo. Međutim, Bog nas je stvorio sa slobodnom voljom. Kao što nas neće prisiliti na ulazak u kraljevstvo Božje, neće nas prisiliti ni da ostanemo u kraljevstvu Božjem. Moguće je da hrišćanin otpadne i pohuli na Duha svetoga u smislu da okrene leđa Bogu i vrati se u svijet. Pavle je u pismu Timoteju rekao da je Dimas, koji je bio ko-evanđelista Pavlu, napustio istinu i vratio se u svijet (2. Timoteju 4:10). U Jevrejima 6:4-6, pisac Poslanice Jevrejima vrlo jasno daje do znanja da je moguće nekom nakon što je čuo jevanđelje, nakon što je prihvatio jevanđelje, nakon što je iskusio novorođenje i postao dijete Božje i okusio dobre stvari koje će doći, okrenuti leđa Bogu i iznova razapeti Hrista (uporedi sa Jevrejima 10:38-39).

Hrišćani pripadaju kraljevstvu nebeskom, ali još uvijek žive u svijetu. Drugim riječima, mi još uvijek živimo na neprijateljskoj teritoriji. Moramo biti na oprezu. Ne smijemo dozvoliti da đavo preuzme vlast kroz tijelo.

POGLAVLJE 8.

Znanje o Bogu i temelji vjere

Za našu hrišćansku vjeru presudno je važno da počiva na objektivnim istinama kakve su otkrivene u Svetom pismu. Unošenje subjektivnih mišljenja, ljudske filozofije i sofistike uvijek vodi samo u jednom pravcu – nekoj vrsti otpada. Istorija hrišćanstva i mnoštvo vjerskih zajednica upravo svjedoči u prilog ovoj činjenici.

Da bismo imali pravu vjeru, mi moramo **znati istinu**. „*Ako ostanete u mojoj riječi, zaista ste moji učenici, i upoznaćete istinu i istina će vas osloboditi.*“ (Jovan 8:31-32)

Vjera podrazumijeva priznanje da je Bog Izvor života i Stvoritelj, da je Božji poredak jedini održiv, smislen i svrsishodan, te Njegovo djelo isкупljenja i Njegovu samopožrtvovanu ljubav, bez obzira na nadu u nagradu ili strah od toga da se može biti izgubljen.

Prava vjera nikad ne isključuje razum, već naprotiv zahtijeva primjenu razuma i umnih kapaciteta, ali vjera nam takođe omogućava da vidimo stvari onako kako ih Bog vidi, iz Njegove perspektive i kroz Njegove planove, što daleko nadmašuje ljudski rezon. Vjera se drži Božjih obećanja koja pripadaju budućnosti, jer Bog daje sve dokaze da je Njegova Riječ istinita i Njegov karakter nepromjenljiv.

Religija treba da čovjeka učini mudrim, sposobnim da razlikuje dobro od zla, a njegovu savjest odgovornom, ali i rasterećenom. Ona treba da čovjekovu volju učini slobodnom

u izboru dobra, a njegovo srce očišćenim od grijeha.

Pošto je istina koja je od Boga kontradiktorna ljudskoj paloj prirodi, ona nije samo informativne prirode i za njenu spoznaju nisu dovoljni naši intelektualni i drugi kapaciteti. Najvažnije je poštenje i spremnost da se prihvati istina onakva kakva jeste, bez obzira što to može biti u suprotnosti sa našim željama, težnjama i planovima. Moralno oštećenom ljudskom srcu neophodno je **pokoravanje Bogu**.

Vjera se manifestuje kroz četiri različita aspekta:

1) Lično vjerovanje, umni pristanak / priznanje postojanja Boga i realnosti koje ne opažamo čulima (Jevrejima 11:1,6; 2. Korinćanima 4:18; 2. Korinćanima 5:7).

2) Ponašanje ili djela inspirisana podređenošću Bogu vjerom (Matej 9:2; Jevrejima 11:27; Jakov 2:14-26; Galatima 5:6; 1. Solunjanima 1:3; 2. Solunjanima 1:11).

3) Povjerenje i pouzdanost (Matej 24:45; 25:21,23; Luka 19:17; 1. Korinćanima 4:2) zasnovane na Božjoj vjernosti (Rimljanima 3:3).

4) Vjera u funkciji očuvanja biblijskih doktrina i jedinstvenosti i jedinstva biblijske religioznosti (Juda 1:3; Efescima 4:5,23; Djela 6:7; 14:22; 16:5; 2. Korinćanima 13:5; 1. Korinćanima 16:13; 2. Timoteju 4:6,7; Rimljanima 10:8).

Pošto je Biblija nadahnuta od Boga (2. Timoteju 3:16,17) ona je temelj na kojoj se grade vjerske doktrine tj. učenja. Biblija je standard za procjenu istine i zablude, što se prvenstveno odnosi na teologiju (5. Mojsijeva 4:2; 12:32; Jošua 1:7; Izreke 30:6; Otkrivenje 22:18, 19). Sveto Pismo ne dopušta uspostavljanje novih i revidiranih „istina“ koje su u

kontradikciji sa onim već objavljenim (Galatima 1:8-9). Duh Božji kao kanal nadahnuća naziva se Duhom istine, jer definiše i održava istinu. „*Ali kad dođe Duh istine, uputiće vas u svu istinu.*“ (Jovan 16:13)

Duh Božji prosvjetljuje naš razum, ali to nije zamjena za ono što sami možemo i trebamo da uradimo u ispravnom pristupu i ophođenju sa Biblijom. Saradnja božanskog i ljudskog je model koji daje konkretne rezultate, pri čemu Bog uvijek koristi, razvija i unapređuje sposobnosti koje već imamo.

FUNDAMENTALNE DOKTRINE

Osnovne biblijske doktrine se grade na temeljima otkrivene istine u Bibliji. Pomenućemo kratko neke od njih.

BOG. – Bog je termin koji označava vrhovno samopostojeće vječno Biće (Isaija 40:28), stvoritelja i vladara univerzuma i svega što postoji. Bog je Izvor života i apsolut istine i zakona života, od kojih su prioritetni duhovni i moralni zakoni.

Riječ *Bog* se koristi na dva različita načina u Svetom Pismu. Prvo, pojam *Bog* se upotrebljava vezano za Vrhovno Biće univerzuma koje je konačni *izvor svega*. Svaki put kad Biblija pominje jedinog pravog Boga, to se odnosi na vrhovno biće, Onoga koji je bio prije svega drugog i od kojeg je sav život potekao. **U ovom smislu niko drugi nije Bog.** Prvi Uput Dekaloga glasi: „**Ja sam Gospod, tvoj Bog, koji te je izveo iz egipatske zemlje, iz doma robovanja. Nemoj imati drugih bogova ispred mene.** (2. Mojsijeva 20:2,3). Ali riječ *Bog* se takođe koristi vezano za nekog ko posjeduje attribute božanstva

ili karakteristike Boga.

Bog nas poziva da Ga upoznamo, jer se ta spoznaja tiče onog što bi nam trebalo biti najvažnije:

*„A ovo je život vječni: da upoznaju tebe **jedinog istinitog Boga** i Isusa Hrista koga si poslao.“ (Jovan 17:3)*

Zapazite da Biblija govori o *dvije različite ličnosti*, pri čemu je Otac označen kao **jedini istiniti Bog**. Isus Hrist je **poslat** od Boga u misiju spasenja čovječanstva, te je stoga i kvalifikovan u najvišem smislu tog izraza da nam otkrije istinu o Ocu.

Bog Otac je izvor svega uključujući Njegovog Sina.

*„Za nas postoji **jedan Bog Otac od koga je sve, i mi u Njemu, i jedan Gospod, Isus Hrist, kroz koga je sve, i mi kroz Njega.**“ (1. Korinćanima 8:6)*

Bog Otac je Izvor svega, a Njegov prvorođeni Sin Kanal kroz kojeg je sve. To je obrazac odnosa Oca i Sina koji se zapaža kroz cijelo Sveto pismo.

*„Jer **jedan je Bog, i jedan je posrednik između Boga i ljudi, čovjek, Hristos Isus.**“ (1. Timoteju 2:5; Djela 4:12)*

ISUS HRIST. – Istina o Isusu Hristu kao Jedinorođenom Božjem Sinu jedna je od temeljnih i najznačajnijih istina kompletnog Božjeg otkrivenja. Bez pravilnog razumijevanja ove istine, mi ne možemo da shvatimo ni Boga ni Hrista niti njihovu zamisao i svrhu stvaranja. Božji Plan spasenja, njegov osnov i realizaciju, takođe je nemoguće pravilno shvatiti bez ove istine. Zbog toga nadahnuti pisac konstatuje:

*„Ko vjeruje u Sina Božjeg, **prihvata svjedočanstvo koje mu je dato. Ko ne vjeruje Bogu, učinio ga je lažljivcem, jer ne***

vjeruje u svjedočanstvo kojim Bog svjedoči o svom Sinu. A u ovome je to svjedočanstvo: Bog nam je dao vječni život, i taj život je u njegovom Sinu. Ko ima Sina, ima život, a ko nema Sina Božjeg, nema život.“ (1. Jovanova 5:10-12)

Ako poričete, eksplicitno ili implicitno, da je Isus Sin Božji i da je Bog dao svog doslovnog Sina, tada Boga gradite lažovom i nemate vječni život.

„Nijedan čovjek nikada nije vidio Boga. Jedinorođeni Sin, koji je blizak Ocu, on ga je obznanio.“ (Jovan 1:18)

Isus je potčinjen Ocu: „Zato je Isus rekao: ‘Kad jednom podignete Sina čovečijeg, tada ćete znati da sam ja ono što kažem da jesam i da ništa ne činim sam od sebe, nego govorim onako kako me je Otac moj naučio... Tada im je Isus rekao: ‘Kad bi Bog bio vaš Otac, voljeli biste mene, **jer sam ja od Boga izašao i dolazim. Jer nisam došao sam od sebe, nego me je on poslao.**’“ (Jovan 8:28, 42) „Čuli ste da sam vam rekao: ‘Odlazim i vratiću se k vama.’ Ako me volite, radovaćete se što odlazim k Ocu, **jer je Otac moj veći od mene.**“ (Jovan 14:28) „**Hristu je poglavar Bog.**“ (1. Korinćanima 11:3)

„Ko vjeruje u mene, ne vjeruje samo u mene nego i u onoga koji me je poslao. I ko gleda mene, gleda i onoga koji me je poslao.“ (Jovan 12:44, 45)

U Bibliji se koristi princip zastupništva. Zastupnik osobe (hebrejski: šalija) se smatra kao sama ta osoba. Primjer posredništva vidimo u Izlasku 23:20-21, gdje je Bog ohrabrivao Izraelce da slušaju Njegovog anđela (ref. 1. Korinćanima 10:4) jer je „moje ime u njemu.“ Isus se i sam mnogo puta

predstavio kao poslat od Boga, u Njegovo ime (vidi: Luka 19:38; Jovan 5:23; 12:44-45; 14:9, 24; 17:11-12). Ali primjena imena, poslanje u ime Gospodnje ili date ingerencije, ne izjednačavaju time zastupnika sa Jehovom ili jedinim pravim Bogom, vrhovnim Suverenom univerzuma (Jovan 14:28).

DUH BOŽJI ILI SVETI DUH. – „Duh“ (grčki: *pneuma*; hebrejski: *ruah*), sa najčešćim opisnim i prisvojnim pridjevima „sveti“, „Božji“ ili „Gospodnji“ (moj, njegov), „Hrištov“... može se prevesti kao „dah (životni)“ (Postanje 2:7; Jov 33:4), od Boga (Propovjednik 12:7; Jov 34:14-15). Duh takođe predstavlja Božju prisutnost i silu (Postanje 1:2; Psalm 139:7; Ezekeil 37:5,13,14; Luka 1:35; Jovan 15:26; Rimljanima 8:11) i poistovećuje se sa Božjim umom (Isaija 40:13; Rimljanima 11:34; 1. Korinćanima 2:11), koji može na poseban način djelovati kroz posvećene nadahnute osobe (Matej 10:19-20; 12:28; 1. Solunjanima 4:8; 1. Jovanova 4:13) i čije prisustvo je neophodnost za spasenje (Efescima 4:30; Rimljanima 8:9; Galatima 4:6), što je jednako prebivanju Oca i Sina u vjernicima (Djela 5:32; Jovan 14:23,26; Galatima 2:20; Efescima 3:16-17; 1. Solunjanima 4:8).

BOŽJI ZAKON I POREDAK ŽIVOTA. – Zakon je izraz Božje volje i Božjeg karaktera. Takav Zakon mora postojati zbog održivosti života stvorenih bića po Božjem obličju, kao što su nužni prirodni zakoni za održivost univerzuma sa svim njegovim komponentama i funkcijama. On reguliše odnose na relaciji Bog – stvorena bića i njihove međusobne odnose. Zakon je takođe neophodan da obezbijedi mehanizme zaštite

sistema kroz kvalitativnu uslovljenost života poslušnošću Bogu za stvorena moralna bića u slučaju nečijeg iracionalnog pokretanja alternative u pobuni.

Glavna svrha Zakona je potvrđivanje da Bog, apsolutni vladar univerzuma, ima pravo na svakoga i vlast koja Mu pripada kao Stvoritelju i Iskupitelju. **Zakon definiše i štiti odnos Boga i čovjeka.** Bez poznavanja Zakona i poslušnosti Zakonu, „bogom“ bismo mogli zvati koga god hoćemo.

U Bibliji nalazimo različite vrste zakona: obredne, građanske, zdravstvene, društvene, te Božja velika načela duhovnosti i moralnosti koja se nalaze u središtu koncepta. Najpoznatiji pismeno izraženi dio Božjeg Zakona je Dekalog, koji grešniku pokazuje kakav treba da bude njegov odnos prema Bogu, odakle dalje proističu međuljudski odnosi i obaveze.

Ljubav je temeljno načelo moralnog Zakona. Primarni nauk o jedinome Bogu je nauk ljubavi. „*Voli Gospoda, svog Boga, svim svojim srcem i svom svojom dušom i svom svojom snagom!*“ (Marko 12:30) Drugi nauk je sličan prvom: „*Voli bližnjega svoga kao samoga sebe!*“

Cilj moralnog Zakona jeste moralno obavezivanje ali ne i rješavanje problema grijeha. Ovo zato što odvajanje čovjeka od Boga onemogućava grešniku da tvori Zakon ljubavi, jer je lišen Božje slave. Primarna namjena Zakona je definicija Božjeg poretka života. Zakon čuva odnos između Boga i stvorenih moralnih bića. U uslovima kontaminacije grijehom, Zakon dobija i dodatnu ulogu osvjedočenja u grijeh, kao i proširenja u tipološkom i krivično-pravnom sistemu. Ostvarujući drugi cilj, Zakon daje smjer u hrišćanskom životu i pokazuje

način na koji Bog želi da Njegov narod živi u zahvalnosti, vjeri i poslušnosti.

Bez zakona nijedan poredak nije održiv, pa tako ni Božji. Bez Zakona, ne bi bilo grijeha, a tako ni suda. Hristova žrtva je najveći dokaz da se načela Božjeg Zakona ne mogu ukinuti ili proglasiti nevažećima. Hrist potvrđuje Božji Zakon, vjernici svojom vjerom isto tako: „*Da li mi onda ukidamo Zakon kroz vjeru? Nipošto! Naprotiv, mi podupiremo Zakon.*“ (Rimljanima 3:31)

Ostale temeljne doktrine su: Stvaranje, uključujući ustanovu sedmog dana odmora – subote (Izlazak 20:8-11); pobuna i velika borba; pad čovjeka u grijeh, ljudska priroda; Božji Plan spasenja i jevanđelje; Hristovo uskrsenje; Hristovo posredovanje u nebeskoj Svetinji i Sud; Drugi Hristov dolazak; Dvije smrti i dva uskrsenja; Milenijum i kraj grijeha; obnova Zemlje i univerzuma.

Sva ova učenja spadaju u kategoriju objektivnih istina. Pored njih, vrlo je značajno **biblijsko učenje o smrtnosti čovjeka** koja ne podrazumijeva nikakav oblik zagrobnog života, zablude koja počiva na vjerovanju u besmrtnost duše i njenom navodnom egzistiranju nezavisno od tijela. Ideja u urođenoj безусловnoj besmrtnosti jedna je od ključnih obmana satanizma (Postanje 3:4) iz koje su se razvila vjerovanja o nekom obliku zagrobnog života. Jedino Bog ima besmrtnost (1. Timoteju 6:16), dok je stvorena bića mogu imati samo pod uslovom poslušnosti (Postanje 2:17) ili kao pali grešnici po Hristu (Jovan 3:16; 1. Jovanova 5:11-12).

Ideja o „besmrtnoj duši“ je takođe osnova za dualističko

vjerovanje o su-vječnom postojanju dobra i zla. Osnovno pitanje je da li je zlo vječno ili privremeno. Postoje dvije mogućnosti: i) sila dobra je na ovom svijetu privremeno pod uticajem ograničene, podređene ili obuzdane sile zla; ii) sile dobra i zla postoje na svijetu i jednake su u snazi, nezavisne jedna od druge i su-vječne. Prvo je biblijski koncept, a drugo koncept dualizma.

Su-vječno postojanje dobra i zla zahtijevalo bi i treću kategoriju u univerzumu: spoljni, nezavisni standard koji bi odlučivao između njih. Ako ovaj spoljašnji standard postoji, on je ustvari nadmoćan nad ove dvije sile i to je istinski Bog univerzuma. On postoji ili stoji sam po sebi i sam od sebe, bez zavisnosti od drugog, dodatnog standarda. Bog je izvor života i apsolut svih standarda i zakona. Iz tog razloga, zlo **zahtijeva postojanje dobra prije nego što ono stvarno može nastati**. Zlo ne može stajati samo za sebe, ne može opstati nezavisno. Stoga mi znamo da nadmoćni, objektivni standard u univerzumu („samopostojeći entitet“) **nužno mora** biti sila dobra, dok sila zla nužno mora biti podređena sila. Odatle zaključujemo da **svako zlo mora biti povezano sa personalnim, ličnim izborom**. Da bi sila zla djelovala na zao način, ona prvo mora **odlučiti** da dovede u sumnju i izopači nešto što je inače dobro (što postoji u svom prvobitnom, neukaljanom stanju). Odluka kao takva zahtijeva **inteligenciju i slobodnu volju**. Inteligencija i slobodna volja su atributi personalnih bića. Stoga je zlo moralo nastati kroz voljni akt jednog personalnog bića. Prvi nosilac zla može dalje uticati na druga personalna bića i na taj način raširiti zlo kao stvarnost

u domenu njihove egzistencije. Zlo, prema tome, ne može biti fiktivno niti mistično i neuhvatljivo, već *ima svoje nosioce koji snose odgovornost za njegovu inicijaciju i širenje*. Kad takav koncept pokaže sve svoje rodove, tada će Superiorni Entitet (Bog) učiniti kraj zlu. To je Božji sud koji će osloboditi univerzum od prisustva zla.

Shodno tome, i ideja o „paklu“ kao lokaciji za „vječno mučenje zlih“ pokazuje se kao čisti apsurd. Logički je nemoguće postojanje bilo kakvog prostora gdje bi egzistiralo zlo u bilo kojem stanju, ukoliko nema legalnog osnova za to. Bilo kakva trajna lokacija te vrste značila bi opravdanost pokretanja pobune. Obratite pažnju na ovaj stih: „A smrt i had bili su bačeni u ognjeno jezero. Ovo je druga smrt.“ (Otkrivenje 20:14) „Had“ („pakao“ u dualizmu) okončava svoje postojanje u ognjenom jezeru na zemlji. Pojam „had“ odgovara hebrejskoj riječi „šeol“ i odnosi se na podzemni svijet mrtvih, što simbolički predstavlja zajedničku grobnicu čovječanstva. Had je sinonim za smrt i grob, što jasno vidimo iz citiranog teksta. „Kao poslednji neprijatelj biće uništena [anulirana, ukinuta] smrt.“ (1. Korinćanima 15:26) Čišćenje Zemlje od svakog traga grijeha istim tim ognjem i obnova Zemlje i univerzuma nakon toga je „tehnička“ stvar, jer ne postoji više nikakva prepreka za uspostavljanje prvobitnog stanja.

Podsjetimo se da je dualizam dominantan koncept u najvećem broju svjetskih religija i filozofija, uključujući tradicionalno hrišćanstvo i gro protestantizma. Međutim, kao što smo se mogli uvjeriti, dvosjekli mač Božje Riječi (Jevrejima 4:12) sa lakoćom rasijeca i ogoljava kamuflažu paganskih

konceptija i gasi „vječni oganj“, tako da nema ništa od „ekipe iz pakla“. Kad se konačno realizuje Plan spasenja, zlo će biti potpuno iskorijenjeno, neće biti nikakve podjele teritorije između Boga i Sotone.

Dakle, ono gdje bismo trebali svi da budemo ujedinjeni su fundamentalne objektivne istine. Takođe bi trebalo da se svi složimo oko subjektivne primjene objektivnih istina, kao što su teme o opravdanju vjerom, krštenju, duhovnim rodovima i duhovnim darovima...

„Jedno je tijelo i jedan duh – kao što je i jedna nada na koju ste pozvani – jedan Gospod, jedna vjera, jedno krštenje, jedan Bog i Otac svih, koji je nad svima i kroz sve i u svima vama.“ (Efescima 4:4-6)

Međutim, činjenica je da će hrišćani neizbježno imati različita mišljenja u nekim sporednim subjektivnim stvarima i pogledima. Stoga vjernici treba da se prilagode jedni drugima na način koji stvara sklad i red. Za to je potreban nivo međusobnog pokoravanja: spremnost da se donose različite odluke koje će nam omogućiti da se svi zajedno slažemo. U nekim sivim zonama, moramo imati toleranciju. Nemoguće je da grešna ljudska bića poput nas vide sve kako jeste. Čak i u najboljim kućama, čak i u najboljim brakovima, uvijek ponekad postoje neka neslaganja. Oni koji osjećaju lično uvjerenje u nešto ne bi trebali osuđivati one koji ne dijele njihovo uvjerenje. Oni sa strožim uvjerenjima ne bi trebali suditi onima koji su manje legalni. Oni kojima je ugodnije ne bi trebali gledati s visine na one koji imaju drugačija mišljenja.

POGLAVLJE 9.

Izgradnja karaktera i posvećenje

Posvećenje je proces pripreme karaktera za faktički ulazak u Božje kraljevstvo prilikom drugog Hristovog dolaska.

„Ali sada, kad ste oslobođeni od grijeha i postali ste Božje slugе, imate plod svoj u posvećenju koje se savršava u vječni život.“ (Rimljanima 6:22)

„Iz kog ste vi u Hristu Isusu, koji nam posta mudrost od Boga i pravednost i posvećenje i iskupljenje.“ (1. Korinćanima 1:30) To je suštinski dio procesa našeg spasenja, naše povezanosti sa Hristom (Jevrejima 10:10), nakon što smo primili jevanđelje.

„Jer mi smo njegovo djelo, stvoreni u Hristu Isusu za dobra djela, koja je Bog unaprijed pripremio da u njima hodimo.“ (Efescima 2:10)

Primijetite, mi smo spašeni milošću, ali nismo spašeni samo da idemo na nebo; mi smo spašeni da činimo dobra djela koja je Bog unaprijed pripremio, to jest u Hristu, ali sada, pošto smo ga prihvatili, treba da hodimo po njima. Dobra djela su važna u životima vjernika, iako ne pružaju spas. Rečeno je da radimo kao rezultat našeg spasenja, a ne da bismo obezbijedili svoje spasenje. Bog ima jedinstven plan za svakog od nas da mu služimo na ovom svijetu. Ovo uključuje određene duhovne darove (Rimljanima 12:6-8; 1. Korinćanima 12:4-11, 28; Efescima 4:11) i djelovanje svetog Duha u našim životima da nas vodi u služenju Njemu.

S druge strane, nakon što prime vjeru, hrišćani se trebaju čuvati da ne upadnu u suptilni oblik legalizma. To je zbrka jevanđelja koje nas spašava i zabuna u pogledu plodova jevanđelja koji su dokaz našeg spasenja. Ovi plodovi ne doprinose našem pravu na nebo. Galatima poslanica je novosa vezna deklaracija emancipacije od bilo koje vrste legalizma kao sredstva spasenja. To je najjači dokument u cijelom Svetom pismu u odbranu vitalne doktrine koja se zove opravdanje vjerom.

Dakle, kad god pročitate frazu „djela zakona“, to ne znači da je Pavle protiv Zakona, već je protiv toga da se Zakon koristi kao metoda ili kao sredstvo spasenja. Pavle naglašava da je vjera, i samo vjera, ono što nas spašava – dodavanje bilo kakvih zahtjeva za dobra djela ili rituale je u suprotnosti s jevanđeljem (Galatima 1:8-9; 2:16). Pavle nije protiv zakona, ali je protiv bilo kakve ideje da se zakon koristi kao **metoda ili kao sredstvo spasenja**. Pavle podržava zakon kao **standard hrišćanskog života**. Ali, kao sredstvo spasenja, postoji samo jedan način na koji možemo otići na nebo, a to je kroz Isusa Hrista. Zakon sarađuje sa jevanđeljem, oni idu ruku pod ruku. Ali onog trenutka kad Zakon shvatimo na legalistički način, kao sredstvo spasenja, mi gubimo Hrista, izlazimo iz okrilja Božje spasonosne blagodati. To je srž Pavlove diskusije u Poslanici Galatima. Obratiti se zakonu kao sredstvu spasenja znači reći zbogom spasenju po milosti.

S druge strane, ne možemo se sa Hristovog jevanđelja vraćati na staro (Galatima 2:18). Ako ponovo pokušavamo izgraditi ono što je jevanđelje porušilo, mi se pokazujemo kao

prestupnici. Opet se vraćamo tamo gdje bismo bili bez Hrista.

Ali Hrist nas nije oslobodio ispod zakona da bismo mogli da živimo kako hoćemo. On nas je oslobodio da živimo za Boga.

Kroz Isusa Hrista imamo tri osnovna elementa spasenja.

1) Prvo, imamo opravdanje, što jednostavno znači da stojimo savršeni, stojimo potpuno pravedni pred Bogom i Njegovim zakonom, u Hristu Isusu, tako da u trenutku kada vjerujemo, zakon nas više ne osuđuje na smrt. Prešli smo iz smrti u život (Jovan 5:24). Naš položaj je savršen, ali još uvijek imamo grešnu prirodu.

2) Drugi element spasenja, koji je stalni proces, koji hrišćanin svakodnevno doživljava, je posvećenje. Kroz Duha, dok hodamo u Duhu, „tijelo“ se nadvladava (Galatima 5:16). Ali napredak hrišćanskog rasta, svetog življenja, ne mijenja našu prirodu.

3) Krajnji element spasenja, ili proslavljanje, dogodiće se prilikom Drugog Hristovog dolaska kada se „smrtno obuče u besmrtnost“ (1. Korinćanima 15:51-54). Tada, i samo tada, iskusićemo potpuno spasenje koje smo prihvatili u Isusu Hristu vjerom. Pavle kaže da pravi hrišćanin ima mir s Bogom kroz opravdanje vjerom, ali on strpljivo čeka konačno spasenje koje je otkupljenje naših tijela.

Hristovo jevanđelje ne promovise grijeh, a Božje oprostjenje ne odobrava grijeh. Sugerisati suprotno je kolosalna greška (Rimljanima 6:1; 6:15; Galatima 3:21). Izbjegnimo ove dvije zamke koje je Sotona postavio: legalizam s jedne strane i antinomizam (protivljenje zakonu), ili jeftina milost, s druge. Nijedno od njih ne predstavlja jevanđelje. Oni mogu, u

određenim aspektima, ličiti na jevanđelje, ali su krivotvorine.

Razumljivo je da mi ne možemo postaviti nikakve bolje standarde hrišćanskog života od onih koji su već dati kroz Božje upute. Osim Dekaloga, koji se još naziva moralni zakon, i koji definiše i čuva odnose između čovjeka i Boga i međuljudske odnose, postoje zakoni zdravlja i mnoga druga načela koja su standard smislenog i zdravog hrišćanskog života. Stoga se moramo čuvati onih koji uče da je Hrist navodno ukinuo Zakon. Jednom kad „proglasite“ Zakon ukinutim ili da je sav Zakon bio tipskog karaktera, tada možete da redefinišete grijeh ili ga pak smatrate „nebitnim“.

Osnovni smisao zakona je ljubav. Kada volimo jedni druge, tada je sav zakon ispunjen jer sada odražavamo, proizvodimo i doživljavamo plodove Duha koji je ljubav, radost, mir, dugotrpeljivost, umjerenost, i tako dalje, protiv kojih zakon nema ništa.

Bog je namijenio hrišćanima izgradnju.

„I dao je neke da budu apostoli, neke da budu proroci, neke da budu propovjednici dobre vijesti, neke da budu pastiri i učitelji, kako bi usmjeravali svete, kako bi služili i kako bi izgrađivali Hristovo tijelo, dok ne dostignemo svi u jedinstvo vere i poznanja Sina Božjega, u čovjeka savršena, u mjeru rasta punoće Hristove; da više ne budemo kao mala djeca koju zanosi tamo-amo svaki vjetar učenja, prema ljudskoj ćudi i lukavom umjeću za dovođenje u zabludu.“ (Efe-scima 4:11-14)

Sveukupna misija hrišćanskog vođstva je „opremiti svete za djelo službe“. Cijelo tijelo vjernika je obuhvaćeno. Na taj

način svaki vjernik raste u zrelosti i čini učenike od drugih.

Drugo, vjernici treba da rastu u „poznanju Sina Božjeg“. Prirodno, što je veće ovo poznanje, to nam je ne samo bliskiji i poznatiji Bog Otac (Jovan 14:9), već se i karakter Oca i Sina bolje oslikava u nama i preko nas. Hrist je prije svega naš Spasitelj, ali i primjer pobožnog života (Filipljanima 2:5).

Treće, Pavle želi da svaki vjernik raste u zrelosti. On misli na duhovni rast, koji uključuje povećanje roda Duha (Galatima 5:22-23) i našu ljubav prema Bogu i drugima (Matej 22:37-40). Krajnji cilj je biti „pun“ Hrista ili „punoća Hristova“ (vidi takođe Efescima 1:23; 3:19).

Mi živimo u svijetu gdje je sve relativizovano, gdje su izvrnute vrijednosti i prioriteti, satanistički orijentisanom mentalitetu i umnom sklopu ljudi, tako da je od suštinske važnosti da sazrimo kao hrišćani ne samo zbog nas samih, za naše dobro, već i da bismo mogli razlikovati stvari, uzdići se i prepoznati prevarne mješavine dobra i zla.

Jedan pozitivan rezultat zrelosti kod vjernika je sposobnost da ne bude prevaren lažnim učenjem. Oni koji „više nisu mala djeca“ mogu se suprotstaviti lažima i obmanama. Cilj je izbjeći da nas „nosi svaki vjetar doktrine“. Lažno učenje neprestano mutira. Oni koji su nezreli lako se mogu prevariti da misle da je lažno učenje tačno.

Još jedan znak zrelosti hrišćanina je govorenje istine u ljubavi. Zanimljivo je da je sposobnost promovisanja onoga što je ispravno ispravnim stavom u direktnoj suprotnosti sa nezrelošću i prevarom. Nezreli vjernici mogu postati žrtve lažnog izbora da govore istinu bez ljubavi ili govore o ljubavi

na štetu istine. Prvi problem promoviše legalizam; drugi problem promoviše izopačenost i jeftinu milost. Božji nalog je da rastemo u zrelosti, napredovanju koje uključuje i akciju i informacije (Efescima 4:11-12).

Zajednica poznata po tome što govori istinu u ljubavi biće poznata kao zdrava zajednica, zdravo tijelo. Svi oni u tijelu funkcionišu i rade zajedno kako bi ostvarili zadatke zajednice (Djela 2:42-47).

Zdravlje zajednice, a ne njena veličina, je ono što definiše uspjeh unutar skupštine. Živo i proživljeno hrišćanstvo bilo je ključni faktor u brzom brojčanom rastu i širenju rane zajednice.

NOVI ŽIVOT U HRISTU

Da bismo mi hrišćani razumjeli ovaj novi život u Hristu, važno je da shvatimo veoma važnu istinu koja je iznesena u Novom savezu, posebno od apostola Pavla. Novi savez na svom izvornom jeziku koristi dvije riječi za život. Prva riječ je naš prirodni život koji je osnova svih naših nastupa i naših radova. Ta riječ je *bioza*, od čega imamo riječ „biografija“.

Riječ *bioza* je u osnovi život koji živi i čini stvari prirodnog čovjeka. U stvari, svaka paganska religija je zasnovana na biozi. Čovjekova religija pokušava transformisati ili modifikovati tu biozu tako da postane ugodna Bogu. Životom bioze, on je sposoban učiniti dvije stvari: (1) živjeti životom grešnih djela ili (2) živjeti životom samopravednosti koji je, u Božjim očima, prljave haljine ili bezakonje jer zagađen je sebičnošću. Zato je svaka ljudska religija religija spasenja

djelima. Hrišćanstvo, s druge strane, nije zasnovano na tome da čovjek pokušava promijeniti svoj stari život. Hrišćanin dobija novi život u zamjenu za stari.

Kroz Hrista postignute su dvije stvari:

1. Naša bioza je došla do kraja.

2. U zamjenu, Bog nam je dao život svog Sina (1. Jovanova 5:1). U Jovanu 1:4 stoji: „U njoj [Riječi tj. Hristu] je bio život i život je bio svjetlost ljudima.“ Zatim u Jovanu 10:10 Hrist kaže: „Ja sam došao da imaju život, da ga imaju u izobilju.“

Ovaj novi život trebao bi nas kontrolisati, dominirati nad nama i promijeniti naš način življenja, i po motivaciji i po učinku. Pavle to naziva „novim čovjekom“ za razliku od starog života koji on naziva „starim čovjekom“.

Još jedan važan faktor je molitveni život hrišćanina. Za hrišćanina molitva bi trebala biti poput disanja. Molimo se iz raznih razloga. Kao prvo, molitva je oblik služenja Bogu (Luka 2:36-38) i poslušnosti njemu. Molimo se jer je to komunikacija, odnos sa Bogom (Filipljanima 4:6-7). Primjer molitve nam je dao Hrist i prva zajednica (Marko 1:35; Djela 1:14; 2:42; 3:1; 4:23-31; 6:4; 13:1-3). Ako je Isus pridavao molitvi veliki značaj, trebali bismo i mi. Ako je on trebao da se moli da ostane u Očevoj volji, koliko više bismo mi trebali.

Drugi razlog za molitvu je taj što Bog namjerava da molitva bude sredstvo za dobijanje njegovih odgovora u brojnim situacijama. Molimo se u pripremi za velike odluke (Luka 6:12-13); kako bismo savladali demonske barijere (Matej 17:14-21); kako bismo sakupili radnike za duhovnu žetvu

(Luka 10:2); da bismo stekli snagu za savladavanje iskušenja (Matej 26:41); i opremili se za duhovno jačanje su-vjernika (Efescima 6:18-19).

Dolazimo Bogu sa svojim specifičnim zahtjevima i imamo Božije obećanje da naše molitve nisu uzaludne, čak i ako ne dobijemo konkretno ono što smo tražili (Matej 6:6; Rimljanima 8:26-27). On je obećao da će nam, kada tražimo stvari koje su u skladu s Njegovom voljom, dati ono što tražimo (1. Jovanova 5:14-15). Ponekad Bog odgodi svoje odgovore u skladu sa svojom mudrošću i za našu dobrobit. U ovim situacijama trebamo biti marljivi i uporni u molitvi (Matej 7:7; Luka 18:1-8). Molitvu ne treba posmatrati kao naše sredstvo da natjeramo Boga da izvrši našu volju na zemlji, već kao sredstvo da se ostvari Božja volja na zemlji.

Za situacije u kojima ne znamo specifično šta je Božja volja, molitva je sredstvo za raspoznavanje Njegove volje. Molitva je naše primarno sredstvo da vidimo kako Bog djeluje u našim životima i životima drugih.

Vjernici moraju biti poznati i po svetim životima (Efescima 5:3-4) koji su različiti od svijeta (Efescima 5:5-6). Zajednica, uključujući sve one koji vjeruju u Hrista, je Hristova nevjesta (Matej 25:1; Otkrivenje 19:7) i stub istine (1. Timoteju 3:15-16). Vjernici više ne mogu živjeti kao prije poznavanja Hrista (Efescima 5:8), već moraju činiti ono što je Bogu drago (1. Korinćanima 10:31; Efescima 5:8b-9; Filipljanima 2:13). Pavlove upute u Efescima 5:8-21 i dalje naglašavaju ove teme, suprotstavljajući živote i plodove vjernika (Galatima 5:22-25) i nevjernika (Galatima 5:19-21).

POGLAVLJE 10.

Istrajnost

„Ko istraje do kraja, biće spasen.“ (Matej 10:22)

Istrajnost je jedna od najvažnijih hrišćanskih osobina. To podrazumijeva kako istrajnost u vjeri tako i u misiji hrišćanina. Do kraja. Na drugim mjestima, kao na primjer u porukama skupštinama u Maloj Aziji u Otkrivenju 2-3, Isus naglašava „ko pobijedi“ primiće određena preimućstva vječnog života. Činjenica da je neophodno istrajati „do kraja“ ili „pobijediti“ potpuno opovrgava lažna učenja o predesetinciji i „jednom spasen, zauvijek spasen“.

Postoji mnogo primjera u Bibliji kako je Bog nagradio istrajnost i vjeru određenih pojedinaca. Isus je ilustrovao put spasenja kao uski put ili uska vrata, nasuprot širokom putu koji vodi u propast. Vrata su Božja milost kroz vjeru: da je Bog vjeran i da će ispuniti ono što obećava. Odgovor sa ljudske strane je uvijek u povjerenju i poslušnosti. Za Noja je to značilo izgradnju arke (Jevrejima 11:7). Za Abrama je to značilo napustiti svoj dom i vjerovati da će mu Bog dati nasljednika (Jevrejima 11:8-12, 17-19). Za Jakova i Josifa, značilo je da će njihovi potomci naslijediti zemlju koju je Bog obećao Abramom (Jevrejima 11:21-22).

U devetom poglavlju Poslanice Rimljanima, Pavle je vrlo jasno rekao da je greška Jevreja bila u tome što nisu biološki Abramovi, Isakovi i Jakovljevi potomci ti koji čine pravi Izrael, već osobine ove trojice ljudi kvalifikuju nekog da bude

Izraelac. Da biste bili dio Izraela morate imati duhovne kvalitete ova tri oca. Abram predstavlja vjeru. Isak je dijete obećanja kao što su novorođeni u Hristu djeca obećanja. To podrazumijeva i promjenu statusa (Jovan 5:24) i promjenu „građanstva“ (Filipljanima 3:20-21). Jakov (čije ime znači „varalica“ ili „spletkaroš“) je simbol istrajnosti i pobjede (Postanje 32:24-30) – njegovo ime je promijenjeno u „Izrael“, što znači „onaj koji se dosledno bori s Bogom,“ ili „onaj kome pobjedu daje Bog,“ „pobjednik sa Bogom“. Pojam „navaliti na uska vrata“ podrazumijeva borbu. To ne znači da trebamo uložiti intenzivne napore u pokušaju da zaradimo spas. Međutim, svakako podrazumijeva istrajnost i odlučnost na tom putu u vjeri i poslušnosti.

Postoje, dakle, neki standardi za ulazak.

*„Ali kad Sin čovječji dođe, hoće li naći vjeru na zemlji?“
(Luka 18:8)*

Na kraju, hoće li iko još vjerovati da će im Isus dati pravdu? Hoće li neko tražiti njegov povratak? Ovo pitanje takođe je u kontekstu istrajnosti vjere. Pouka je da nikada ne klonemo duhom i odustanemo, bez obzira na to što se iz naše ograničene perspektive Božja konačna pravda čini dalekom, ili čak kao uzaludna nada. Mnogi skeptično odustaju od religije, tvrdeći da je izmišljena ili negirajući Isusa Hrista čak i kao istorijsku ličnost. Ljudska priroda želi zadovoljštinu odmah i želi je uglavnom iz pogrešnih motiva i sa sebičnim očekivanjima. Ali Bog ima plan koji uključuje rješavanje problema grijeha jednom zauvijek. Stoga je prava vjera povjerenje da Bog radi i da će učiniti ono što je najbolje za sve prema svom

rasporedu.

Doživotna vjernost je znak istinskog spasenja. Činjenica je da Sveto pismo ističe postojanost i istrajnost kao jednu od najvažnijih osobina koje rezultiraju konačnim spasenjem (Luka 21:19). Takođe je činjenica da Biblija uči da se može otpasti i zastraniti nakon što se jednom prihvati istina (Jevrejima 6:4-6; 2. Petrova 3:17).

Mnogi lako prihvataju istinu, ali ne uspijevaju da usvoje i žive istinu, a njen uticaj ne traje. Oni su poput ludih djevojaka koje nisu imale ulja u svojim posudama sa svojim svjetiljkama. Oni su zadržali hrišćansku formu ali nikad zaista nisu upoznali Hrista. Nisu se adekvatno pripremili. I to nije nešto što se može u odsudnom času „pozajmiti“ od onih koji su se spremili za Gospodnji dolazak. Karakter nije prenosiv. Drugim riječima, formalni boravak u „pravom“ društvu nije dovoljan bez ličnog truda, svakodnevnosti vjernosti, istrajnosti i spremnosti da se živi na mudar način, ne po „mudrosti ovog svijeta“, već u strahu Božjem.

Sveto pismo ukazuje da je čovjekova primarna svrha slaviti Boga (Rimljanima 11:36; 1. Korinćanima 10:31). Dio slavljenja Boga je poslušnost Njegovoj volji i istrajnost u teškim okolnostima (Matej 24:9; Jovan 15:18-21). U ovom kontekstu, istrajnost se odnosi na našu sposobnost da vjerujemo Bogu u dužem vremenskom periodu i kroz veće stepene poteškoća. „Smatrajte da se zaista imate čemu radovati, braćo moja, kad se nađete u raznim kušnjama, znajući da kušanje vaše vjere izgrađuje u vama istrajnost.“ (Jakov 1:2-3)

Istrajnost stvara u hrišćanima kvalitet karaktera kroz

prokušanost. Hrišćani prokušanog karaktera odlučuju da nastave raditi prave stvari na doslednoj osnovi. Obrazac je da patnja uzrokuje da vjerujemo Bogu na dubljem nivou, i što više vjerujemo Bogu, najvjerojatnije je da ćemo dosledno donositi ispravne odluke. Postajemo hrišćani dokazanog karaktera.

Prokušanost takođe proizvodi novi kvalitet u nam: nadu. U kontekstu Rimljana i Novog saveza, „nada“ je uvjerenje da će Bog ispuniti ono što je obećao.

Spasenje je dar. Besplatno je, ali hrišćanski život se poredi sa trkom. To zahtijeva mnogo truda. Zahtijeva hodanje u Duhu po vjeri i ova vjera mora opstati do kraja (Matej 10:17-22). Pogledajmo Jevrejima 10:35-39: „Ne odbacujte svoju slobodu, koja donosi veliku nagradu. Jer vam je potrebna **istrajnost**, da biste, kad izvršite Božju volju, primili ono što je obećano. Jer još samo malo, i stići će onaj koji dolazi i neće kasniti. A **pravednik će živjeti vjerom, ali ako odstupi, neće biti po volji moje duše**. A mi nismo od onih koji se povlače u propast, već od vjere na zadobijanje duše.“ Ušli smo pod kišobran opravdanja vjerom; sada ostanimo tamo uz našu hrišćansku trku, našu borbu protiv nevjere.

POGLAVLJE 11.

Borba za autentičnu vjeru

Vjera Božja nije nešto što imamo sami po sebi. Čak iako imamo određena vjerovanja koja mogu biti zasnovana na našoj mašti, razmišljanju, pod uticajem vaspitanja, tradicije ili društvene paradigme, to nije vjera o kojoj govori Biblija (Izreke 16:25). Takve vrste vjere ili vjerovanja nemaju utemeljenje, jer potiču od pale ljudske prirode koja, istina, ima u sebi tragove Božjeg obličja, ali nema moći da spozna Božju istinu. Da bismo imali pravu vjeru, mi moramo znati istinu. Stoga istinska vjera može doći samo od Boga. „*Dakle, vjera proističe iz propovijedanja, a propovijedanje kroz objavu Božju.*“ (Rimljanima 10:17)

„*Ljubazni, starajući se istrajno da vam pišem o našem zajedničkom spasenju, imao sam potrebu da vam pišem preklinjući vas da se borite za vjeru koja je jednom predata svetima.*“ (Juda 1:13)

Jedno je tijelo i jedan duh – kao što je i jedna nada na koju ste pozvani – jedan Gospod, jedna vjera, jedno krštenje, jedan Bog i Otac svih, koji je nad svima i kroz sve i u svima vama. (Efescima 4:4-6)

Ovi stihovi izražavaju jedinstvo i unikatnost. Ponavljanje koncepta „jedinstva“ naglašava bliskost i harmoniju koju trebamo imati kao vjernici. Prvo, jedinstvo o kojem Pavle govori u 3. stihu zahtijeva zajednički fokus kao ujedinjeno tijelo. Drugim riječima, zapravo ne postoje različite „crkve“, već

jedna istinska, univerzalna zajednica Hristova. Svaki istinski vjernik u Hristu je član ovog jednog tijela. „*Ali dolazi čas, i već je tu, kada će pravi bogoslužitelji služiti Ocu u duhu i istini, jer i Otac traži takve bogoslužitelje. Bog je Duh, i oni koji mu služe obavezani su da mu služe u duhu i istini.*“ (Jovan 4:23-24) „*Jer, gdje su dvojica ili trojica okupljena u moje ime, ondje sam ja među njima.*“ (Matej 18:20)

Drugo, Duh sveti je jedina duhovna sila koja ujedinjuje sve vjernike u Hristu. Svi mi dijelimo isti duhovni život kroz Duha svetoga, jedan poziv, jednu nadu. Bog je Bog jedinstva.

Pavlova upotreba „jednog Gospoda“ je jasna referenca na Isusa Hrista. On je u Novom savezu nazvan „Gospodom“ u 747 navrata. Isključivo Hrist ima pravo na taj naslov.

Dalje, postoji „jedna vjera“. Ovdje Pavle prvenstveno misli na hrišćansku vjeru ali kontekst se takođe proširuje i podrazumijeva neophodna, temeljna učenja. Postoji prostor za slobodu u pogledu nebitnih stvari u Hristovom tijelu (Rimljanima 14). Međutim, postoje osnove istine koje bi svaki hrišćanin trebao prihvatiti. Ovi temelji vjere važni su za istinsko jedinstvo unutar zajednice.

Krštenje se često dešavalo istog dana kada je osoba prihvatila Hrista (Djela 2:41). Identifikovalo je osobu kao Hristovog sledbenika, osobu koja je prihvatila Isusa kao Spasitelja i Gospoda. Kad osoba shvati i prihvati autentično biblijsko jevanđelje i druge osnovne biblijske istine, ona može primiti i „jedno“ pravo krštenje.

Konačno, Pavle navodi jednog Boga i Oca. On naglašava da je ovaj Otac „nad svima i u svima“. Svaka od četiri

reference ovog stiha na „sve“ dolazi od istog grčkog korijena riječi, *pas*. Pavle je ovu frazu koristio da pokrije svaki mogući aspekt nad kojim bi Bog mogao biti suveren. Nema boga ili bića višeg od Njega. Svaki legitimni Hristov sledbenik se pridržava ovog vjerovanja u „jednog Boga“. Ovaj koncept je toliko fundamentalan i toliko kritičan za vjeru, da se može pratiti do prvih riječi Svetog pisma: „U početku stvori Bog“ (Postanje 1:1). Temeljno vjerovanje Tore je da je Bog jedan (Ponovljeni zakon 6:4-5). Na grčkom jeziku, izraz „despotos“, gospodar ili vlasnik u apsolutnom smislu, onaj koji ima potpunu jurisdikciju nad svime, primjenljiv je samo na Boga Oca (Juda 1:4; Luka 2:29; Djela 4:24; Otkrivenje 6:10; 2. Petrova 2:1), dok se termin „Kirios“ (Gospod) može odnositi i na Hrista (kao u Efescima 4:5).

Monoteizam je jasno učenje i Starog i Novog saveza (Izlazak 20:2-3; Ponovljeni zakon 4:39; 6:4; 32:39; Isaija 45:5; 46:9; Marko 12:28-34; Jovan 17:3; Rimljanima 3:30; 1. Korinćanima 8:5-6; Galatima 3:20; 1. Timoteju 2:5; Jakov 2:19).

ČVRSTO POUZDANJE U BOGA

U 1. Kraljevima, u 13. poglavlju, nalazimo jednu veoma zanimljivu priču. Ona nas poziva da se u pitanjima religije oslanjamo jedino na Boga. Ona nas uči da se ne uzdamo ni u koga drugoga, čak ni u nekoga koji se izdaje za „čovjeka Božjeg“. Ukratko, jedan prorok je stradao zato što je povjerovao lažnim riječima druge osobe koja se takođe izdavala za proroka.

U Edenskom vrtu vidimo dvoje ljudi kojima je Gospod

nešto kazao. Oni su znali šta je Bog rekao, ali su smatrali da će njihov put ipak biti ispravan. „Bog je rekao, ali mi mislimo da ćemo to poslušati na svoj način.“

Vidimo zlatno tele u pustinji (Izlazak 32. glava). Kratko vrijeme prije toga narod je čuo opomenu protiv idolopoklonstva iz usta samoga Boga. Ipak, narod je rekao: „Mi znamo šta je Bog rekao, ali mislimo da se obožavanje teleta tome ne suproti.“

Vidimo kralja Saula kako postupa na svoju ruku sa ratnim plijenom, suprotno Božjim nalogima (1. Samuelova 15).

Vidimo Ananiju i Sappiru koji su znali za Uput da ne svjedoče lažno, ali su mislili da im Bog neće zamjeriti ako slažu apostole (Djela apostolska 5:1-11).

Vidimo Uzu kome je, kao i drugima, rečeno da ne stavlja ruke na kovčeg. Međutim, on je mislio: „Nije ta zabrana tako stroga.“ (2. Samuelova 6. glava)

Vidimo i proroka koji se vraća iz Bet-Ela. On zna šta je Bog rekao, ali misli... Prorok je učinio dvije greške: prvo, oslonio se na svoju mudrost i drugo, oslonio se na drugog čovjeka. Glavna činjenica u ovoj priči je: onaj koji je prevaren proglašen je odgovornim što je prevaren. Svako odgovara za svoja djela! I prevareni je odgovoran.

Moguće je da smatramo kako smo tako obdareni, tako obrazovani, tako mudri, da se naše mišljenje mora uzeti u obzir kad se raspravlja o istini. **Ali, naše subjektivno mišljenje uopšte nije važno kad je u pitanju istina. Bog je otkrio svoju istinu i mi svi moramo da je pronađemo i prihvatimo i upoznamo, svako ponaosob.**

Božja Riječ ima autoritet i validnost koje moramo biti svjesni. To je **standard za istinu**, ne naše subjektivno mišljenje, čak i **kad nam se čini** da je zasnovano na vrlo dobrim razlozima. Zbog toga zdrava vjera počiva na objektivnim istinama. Štaviše, Bog je u Zakonu upozorio na mogućnost zastranjivanja u vjeri zbog subjektivnih sklonosti i osjećaja.

„Čuvajte se da se vaše srce ne prevari, pa da zastranite i da obožavate druge bogove i klanjate im se.“ (5. Mojsijeva 11:16)

U Ponovljenom Zakonu Gospod je obrazložio da ni oni koji se predstavljaju kao proroci (5. Mojsijeva 13:1-5) niti čak naše najrođenije ili najvoljenije osobe ne smiju biti uzrok zastranjivanja koje se prepoznaje po tome što na neki način sugeriraju odstupanje od Boga i izvorne Božje objave (5. Mojsijeva 13:6-11).

Apostol Pavle je bio duboko svjestan ove odgovornosti kada je napisao u poslanici Galatima:

„Ali čak i kad bismo vam mi, ili kad bi vam anđeo s neba objavio drugačiju dobru vijest [jevanđelje] od one koju smo vam već objavili, neka bude proklet. Ono što smo već rekli, to i sada ponavljam: Ko god vam objavi drugačiju dobru vijest od one koju ste već prihvatili, neka bude proklet.“ (Galatima 1:8-9)

„Mi“ odnosno apostoli ili čak anđeo sa natprirodnim otkrivenjem nemaju i ne mogu imati autorizaciju da mijenjaju autentičnu Božju objavu.

No iz istorije i njihovih sopstvenih izvora znamo da su se pojavili crkveni i državni autoriteti koji su tvrdili da imaju

takva ovlašćenja. Kasnije su nasljednici tih istih „autoriteta“ sklonili Bibliju izvan domašaja naroda. Za svaki slučaj.

Već krajem 1. vijeka, apostol Jovan je nazvao „antihristima“ neke ljude koji su proistekli iz hrišćanske zajednice i izašli sa određenim teološkim tvrdnjama vezano za prirodu Isusa Hrista kojom su zapravo poricali Boga kao Oca i Hrista kao jedinorođenog Sina Božjeg. Možemo pretpostaviti da su „argumente“ crpili i bazirali na dominantnoj grčkoj filozofiji koja je imala svoje ustanovljene „pogledе“ o Bogu, te da je cijela teorija zvučala ubjedljivo. Međutim, ostarjeli apostol ih je prepoznao kao „antihriste“ (1. Jovanova 2:18-23) i upozorio na važnost ostanka u Božjoj Riječi, jer se to tiče onog najvažnijeg – primanja vječnog života (1. Jovanova 2:24-29)!

Nakon smrti apostola, razni mistici i filozofi utrkivali su se u „tumačenjima“ Novog Saveza, proglasivši Stari Savez „prevaziđenim“ i „jevrejskim“. Zbog tih „zasluga“ kasnije su dobili status „crkvenih očeva“, čija tradicija je postavljena iznad Biblije. Osim što su zadovoljavali svoju sujetu i bolesne ambicije preko religije, oni su mislili da čine velike stvari. Rezultat je bio slabljenje hrišćanstva na svim frontovima i sve veća podložnost kompromisima sa paganizmom.

Tako su uvedene brojne antibiblijske doktrine koje se i danas baštine u hrišćanstvu po imenu. Najštetnije među njima su dogma o trojstvu; vjerovanje u besmrtnost duše i zagrobni život koje otvara vrata spiritualističkim obmanama; vjerovanje da je Hrist ukinuo Božji Zakon ili da su Hrist i apostoli uveli svetkovanje novog dana odmora – nedjelje (dana sunca); vjerovanje u druge posrednike pred Bogom kao što su

Marija i razni „sveci“, crkva, sveštenici; hrišćanska idolatrija kroz obožavanje svetaca (kult mrtvih), kipova, ikona, raznih svetilišta itd., kao i prateći oblici sujeverja. Štetu nanosi i teologija spasenja po milosti kao svršenog čina (jednom spašen, zauvijek spašen), zanemarivanje akata poslušnosti vjere, lažirane verzije o opravdanju vjerom koje uglavnom počivaju na preuveličavanju istinitih i građenju problematičnih i manipulativnih teoloških konstrukcija.

Bog kaže ali **oni** misle. Ne samo što misle, već i tvrde da **znaju** bolje. To je iskušenje podređivanja Svetog pisma.

„A zli ljudi i prevaranti će napredovati naviše, varajući i sami budući prevareni.“ (2. Timoteju 3:13)

Tačno je da Božja Riječ poziva na razum i razumno preispitivanje vjere, ali isto tako je tačno da nas nigdje ne poziva na podređivanje Božjih objava subjektivnim mišljenjima. Ne poziva nas ni na „demokratsko“ glasanje i usvajanje mišljenja većine koje bi na bilo koji način ugrozilo osnovna biblijska vjerovanja. Ali sve dok postoji sljepilo koje uzrokuje i navlači „bog ovog svijeta“ (2. Korinćanima 4:4) i dok postoji tjelesna priroda koja teži dominaciji nad duhovnim (1. Korinćanima 2:14), postojaće i to iskušenje.

Stoga je naša hrišćanska dužnost da reformišemo vjeru gdje god prepoznamo da je došlo do zastranjivanja. Naravno, to ne ukida niti ugrožava ničiju slobodu vjerovanja, čak i kad je to očigledno pogrešno.

POGLAVLJE 12.

Konačna nagrada: vječni život

Prvobitno, Bog je stvorio čovjeka sa potencijalom da živi vječno. U svrhu regeneracije ljudskog organizma, Tvorac je namijenio „drvo života“ (Postanje 2:9; vidi takođe Otkrivenje 22:2). Pobunom i padom u grijeh (Postanje 3), čovjek je lišen Božje slave (kakvoće), odvojen od Izvora života i postao podložan smrti. Stoga Božji plan spasenja ima vrlo jasne i konkretne ciljeve: trajno rješavanje problema zla (opravdanje Božjeg poretka života i karaktera) i ponovno povezivanje sa Bogom što će donijeti vječni život spasenih na obnovljenoj Zemlji. Da bismo uopšte saradivali sa Bogom u tom procesu, neophodno je da znamo i živimo otkrivenu istinu.

„A ovo je život vječni: da upoznaju tebe jedinog istinitog Boga i Isusa Hrista koga si poslao.“ (Jovan 17:3)

Hrist izjavljuje da spoznaja jedinog pravog Boga i njega samog kao Mesije spasitelja znači vječni život. Mnogo kasnije, Jovan piše: *„I život se otkrio, i mi smo to vidjeli, i svjedočimo, i pokazujemo vam onaj vječni život, koji je bio kod Oca, i otkrio se nama. Što smo vidjeli i čuli to javljamo vama da i vi s nama imate zajednicu; a naša je zajednica s Ocem i sa Sinom Njegovim Isusom Hristom.“ (1. Jovanova 1:2-3)*

U tu svrhu napisana su i jevanđelja: *„A ovi su zapisani da biste vjerovali da je Isus zaista Hristos, Sin Božji, i da verujući imate život vječni u imenu njegovom.“ (Jovan 20:31)*

Sva Božja obećanja su usmjerena na budući vječni život,

slobodan od grijeha!

„I kao što je Mojsije u pustinji podigao zmiju, tako i Sin čovječji mora biti podignut, da niko ko vjeruje u njega ne bude uništen, već da ima vječni život.“ (Jovan 3:14-15)

Isus govori o životu koji se nudi kao o „vječnom“. Ovdje se koristi grčka riječ *aionios*, što, u ovom kontekstu, znači „vječan“, „beskonačan“, „zauvijek“ ili „neprekidan“. Drugim riječima, ovaj život je apsolutno trajan. Krajnji rezultat vjere u Boga i Hrista nije samo spas od smrti, već ponovno rođenje (Jovan 3:3) u beskrajni život.

„Jer Bog je toliko volio svijet da je dao svog jedinorođenog Sina, da niko ko vjeruje u njega ne bude uništen, nego da ima vječni život.“ (Jovan 3:16)

Više eksplicitnih izjava iznova ističu da je život koji se nudi onima koji vjeruju u Hrista je „vječan“. Spasenje kroz Isusa Hrista nije nadogradnja, to je spas od uništenja za vječnost. Ignorisanje ovog spasenja znači suočavanje s Božjim konačnim sudom (Otkrivenje 20:5a, 7-15).

„Zaista, zaista, kažem vam, ko sluša moju riječ i vjeruje onome koji me je poslao, ima vječni život i ne dolazi na sud, nego je prešao iz smrti u život.“ (Jovan 5:24)

Oni koji prihvataju Hristovo poslanje od Boga, prihvataju vječni život! Uslov je da slušaju Hristovu riječ i vjeruju Bogu. Hrist je Put, Istina i Život kroz kojeg se povezujemo Bogom Ocem – Izvorom života (Jovan 14:6)!

„Nemojte raditi za hranu koja propada, nego za hranu koja ostaje za vječni život, koju će vam dati Sin čovječji, jer je njega Otac, Bog, za to ovlastio.“ (Jovan 6:26-27)

Isus izričito izjavljuje da je on sam Onaj kojeg je Bog

autorizovao za misiju spasenja. Vječni život se može pronaći samo kroz vjeru u Isusa Hrista (Jovan 14:6; 3:36; Djela 4:12).

Isus u Jovanu 6:39 tvrdi da će oni koje mu je Bog dao – nesumnjivo – vidjeti vječni život. Prema Isusu, oni koji su mu došli u vjeri, kao što je dao Bog Otac, neće biti „izgubljeni“ i biće uskrsnuti u posljednji dan. Drugim riječima, oni koji dođu Hristu biće prihvaćeni (Jovan 3:16-17) i vidjeće život vječni. Hrist ih neće odbaciti (Matej 7:7-8), i neće propustiti održati to spasenje do kraja (Jevrejima 12:2a).

Isus u Jovanu 6:40 još jednom naglašava neophodnost vjerovanja u Sina za one koji traže vječni život. On će takve vjernike uskrsnuti u posljednji dan (1. Solunjanima 4:15-17).

„Zaista, zaista, kažem vam, onaj ko vjeruje u mene ima vječni život. Ja sam hljeb života.“ (Jovan 6:47-48)

Ponavljanje, posebno u antičkoj literaturi, trebalo je da signalizira sigurnost ili važnost. Isus je objašnjavao pravi izvor vječnog života, a to je vjera u Onoga kojeg je Bog poslao. Konkretno, ovo je sam Isus Hrist, koji je „Hljeb života“. On je takođe most u vječni život:

„Zaista, zaista, kažem vam, ako ne jedete tijelo Sina čovječjeg i ne pijete njegovu krv, nemate života u sebi.“ (Jovan 6:52)

Oni koji odbacuju njegovu poruku ne mogu vidjeti život.

Vječni život i vječna smrt samo su razdvojeni izborom da li slijediti Isusa i identifikovati se s njim (Jovan 3:16-18). Ovaj osnovni koncept je centralni za ono što često nazivamo jevanđeljem, ili „dobrom vijesti“. Oni koji vjeruju Isusu na ovaj način, odbijajući vlastiti plan i vjerujući u njegovo djelo kao Mesije, u njegov život, smrt i uskrsnuće, te posredovanje

za nas na Nebu, kao put do spasenja, biće nagrađeni vječnim životom. Rimljanima 6:23 dalje kaže da je Božji dar vječni život, a ne smrt, za one koji su u Isusu Hristu.

Biblija uči da kad upoznamo istinu o kojoj je Isus govorio, mi tada bivamo začeti Duhom Božjim u novi život. Mi zapravo prelazimo iz smrti u život (vidi Jovan 5:24)! Sloboda nužno mora biti povezana sa životom koji je Božji život i vječni život. Bez povezanosti sa Izvorom života, osuđeni smo na drugu ili vječnu smrt.

Ovo shvatanje vječnog života znači iskusiti kraljevstvo Božje o uskrsenju. Prorok Danilo je objavio: „*A mnogi od onih što spavaju u prahu zemaljskom probudiće se, jedni za vječni život, a drugi za sramotu i vječni prezir.*“ (Danilo 12:2; upoređi sa Ezekiel 37:1-15; Isaija 26:19; Jov 14:14-15).

Svjetovni i pseudo religiozni ljudi su zapravo preokupirani da sačuvaju ovozemaljski život kako bi što duže „uživali“ u njemu. S druge, hrišćani su fokusirani na vječni život, bez obzira kako će i kad će se završiti njihovi zemaljski životi. To je smisao Isusove izjave u Luki 17:33. Onima koji se pouzdaju u jedinog Boga i Isusa Hrista zagaranovan je i vječni život (Jovan 10:28; 17:3) i, na kraju, potpuna transformacija (1. Korinćanima 15:50-55; 1. Jovanova 3:2).

„*Zaista, zaista, kažem vam, dolazi čas, i već je tu, kad će mrtvi čuti glas Sina Božjeg, i koji čuju, živjeće... Ne čudite se tome, jer dolazi čas u koji će svi koji su u grobovima čuti njegov glas i izaći će – oni koji su činili dobro u uskrsenje života, a oni koji su činili zlo u uskrsenje osude.*“ (Jovan 5:25, 28-29)

„*I ne želim, braćo, da budete u neznanju u pogledu onih koji su umrli, da ne tugujete kao drugi, koji nemaju nadu. Jer*

ako vjerujemo da je Isus umro i uskrsnuo, onda će Bog i one koji su umrli u Isusu dovesti s njim. Jer ovo vam govorimo po Gospodnjoj riječi: mi živi, koji ostanemo do dolaska Gospoda, nećemo preteći one koji su umrli, jer će sam Gospod sići s neba sa zapovjedničkim pozivom, s glasom arhanđela i s Božjom trubom, i mrtvi u Hristu ustaće prvi. Zatim ćemo mi živi, koji ostanemo, biti zajedno s njima odneseni u oblacima da se sretnemo s Gospodom u zraku. I tako ćemo uvijek biti s Gospodom.“ (1. Solunjanima 4:13-17)

Ovo je u skladu sa Hristovim obećanjem: „Neka se vaše srce ne uznemiruje. Vjerujte u Boga, i u mene vjerujte. U kući mog Oca ima mnogo stanova... A sada idem da vam pripremim mjesto. I kad odem i pripremim vam mjesto, ponovo ću doći i uzeću vas k sebi, da i vi budete tamo gdje sam ja.“ (Jovan 14:1-3)

Šta će se tačno dogoditi sa spasenima tom prilikom?

„Ali ovo kažem, braćo: Tijelo i krv ne mogu naslijediti Božje kraljevstvo, niti raspadljivost nasljeđuje neraspadljivost. Evo, govorim vam tajnu: Nećemo svi zaspati smrtnim snom, ali svi ćemo se preobraziti, u jednom trenutku, u tren oka, na zvuk poslednje trube. Jer truba će zatrubiti i mrtvi će uskrsnuti neraspadljivi, i mi ćemo se preobraziti. Jer ovo raspadljivo mora da se obuče u neraspadljivost i ovo smrtno mora da se obuče u besmrtnost.“ (1. Korinćanima 15:50-53)

Konačno nasleđe Božjeg naroda biće na obnovljenoj Zemlji: „Jer ovako kaže Gospod, Stvoritelj nebesa, istiniti Bog, onaj koji je oblikovao i načinio zemlju, onaj koji ju je učvrstio i koji je nije stvorio uzalud, već ju je oblikovao da bude nastanjena.“ (Isaija 45:18)

Božja namjera će se potpuno ispuniti. Grijech, zlo i patnja više neće biti dio ljudskog iskustva.

„Jer, evo, ja stvaram nova nebesa i novu zemlju. Ono što je prije bilo neće se u sjećanje vraćati niti će se u srcu javljati... Vuk i jagnje zajedno će pasti, lav će jesti slamu kao goveče, a zmija će se hraniti prahom. Zlo se više neće činiti niti će se pustošiti na svoj mojoj svetoj gori, kaže Gospod.“ (Isaija 65:17, 25)

„I vidio sam novo nebo i novu zemlju... Bog će prebivati među njima i oni će biti njegov narod i sam Bog biće s njima, [i biti] njihov Bog. On će obrisati svaku suzu s njihovih očiju i smrti više neće biti, ni tuge, ni jauka, ni bola više neće biti, jer prošlo je ono što je nekad bilo... I više neće biti nikakvog prokletstva.“ (Otkrivenje 21:1, 3, 4; 22:3)

Ova planeta biće posebno privilegovana: Bog i Hrist će imati prijesto na Zemlji! *„Tada sam začuo snažan glas sa Neba kako govori: Evo Božjeg šatora među ljudima! Bog će prebivati među njima i oni će biti njegov narod i sam Bog biće s njima, [i biti] njihov Bog.“ (Otkrivenje 21:3; vidi takođe Otkrivenje 22:1, 4-5)*

Nagrada života u vječnosti je mnogo bolja nešto što čak zamišljamo: *„Nego, kao što je napisano: Što oko nije vidjelo i uho nije čulo i što u srce čovječje nije došlo, to je Bog pripremio za one koji ga vole.“ (1. Korinćanima 2:9)*

Preporučujemo sledeća izdanja *Instituta za izučavanje religije*

Biblija – Novi revidirani prevod

Komentari Jevanđelja

Komentari Djela apostolskih

Komentari Rimljanima poslanice

Komentari Galatima poslanice

Komentari Efescima poslanice

Komentari Jevrejima poslanice

Osnovna biblijska vjerovanja

Istina postoji – obmana se izmišlja

Testiranje hrišćanstva

Tipologija i Plan spasenja

Trojstvo i promjena Božjeg identiteta

Danilo i istorija svijeta u biblijskom proroštvu

Otkrivenje života i apokalipsa smrti

Obmana o besmrtnosti duše

Zašto Božji zakon?

Božji pečat

Identitet i odnosi

Održivost ateističkog koncepta

Religija po mjeri čovjeka – glavne nebiblijske religije svijeta

Kult ravne Zemlje

Misterijski Vavilon

Da li sam sektaš?

Ispovjest palog anđela

Globalni totalitarizam

i druge (više informacija na našem sajtu religija.me)

Biblija NRP besplatna aplikacija za mobilne uređaje

